MR. P. GAUCYS
3222 W. MARQUETTE RD.,
CHICAGO, ILL. 60629

DARBININKAS

LV NO. 41 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 9, 1970 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Pakvietē Maskvą sumažinti kariuomenes Europoje

Pasiūlymas atmestas, nes Maskvai skubėti nėra reikalo

Pereitą savaitę vykusiame Nato pakto valstybių užsienio reikalų ministerių pasitarime santarvė oficialiai praplėtė savo darbo lauką — pasiketino ne tik Europą ginti nuo komunistų bloko invazijos, bet ir bandyti sumažinti įsitempimą Europos kontinento centre. Tuo tikslu Varšuvos pakto blokas pakviestas kartu su Nato sumažinti savo karines pajėgas Centro Europoje. Sumažinimas turi būti abipusis ir išbalansuotas.

Šitą idėją veik visus metus atkakliai populiarino V. Vokietijos vyriausybė. Anot jos, šitas klausimas turi būti išspręstas prieš Maskvos peršamos Europos saugumo konferencijos sušaukimą. Mažų mažiausiai reikalautina, kad jis būtų tos konferencijos darbotvarkėje. Be šito reikalo sutvarkymo Bonnos nuomone, negali būti nė Europos saugumo konferencijos, nė Amerikos karių ištraukimo iš Europos.

Pirmą kartą tas klausimas buvo pakeltas 1968 Nato užsienio reikalų ministerių pasitarime Islandijoj. Varšuvos pakto grupė tuojau atsakė pasiūlymu sukviesti Europos saugumo konferencją tokia dienotvarke: atsisakymas nuo jėgos panaudojimo tarp Europos valstybių ir ūkinių, technologinių bei mokslinių santykių išplėtimas. Kitais metais vakariečiai kvietimą pakartojo, bet Maskva patylėjo. Šį kartą Maskva tuojau atsiliepė tokiu Tasso pareiškimu: "Šitoji idėja socialistiniams kraštams absoliučiai nepriimtina".

Greita ir visiškai neigiama reakcija šį kartą buvo todėl, kad dabar jau buvo aiškiai pasakyta, kad karinių pajėgų atitraukimas turi būti abipusis ir balansuotas: kas daugiau jų turi, tas daugiau turės jų ir ištraukti. Tokios formulės reikalavo Amerika. Ta proga Amerikos atstovas Rogers dar pridėjo, kad Nato rūpestis rytų-vakarų santykių pagerinimu neturi sumažinti įsipareigojimų bendrajai apsaugai. Maskvos reakcija daug ką į nusiminimą įvarė, nes jau buvo pradėta manyti, kad Maskva tuo reikalu yra suminkštėjusi.

Maskva dar negali tuo reikalu savo politikos keisti, nes jos kariuomenė Europoje atlieka dvigubą uždavinį. Pirma, karo atveju jos pirmosios fronto linijos bus ne Rusijoje, bet Europoje. Antra, jos kariuomenė Europoj yra garantija, kad satelitai bus klusnūs Maskvai. Kai Čekoslovakija pamanė kitaip pajų kovos jau yra visiems įgrisusios. Rinkiminėje propagandoje balsus gaudydama, ji pažadėjo tą reikalą radikaliai sutvarkyti — išvežti visus indus tamilus Indijon, nes iš ten jie yra į Ceilono salą atkeliavę. Nelabai kas linkęs abejoti, kad ji gali pabandyti, bet taipgi aišku, kad tamilai be kovos nepasiduos ir užtarėjų susiras.

Neabejotinai ji įvykdys šiuos savo pažadus: padidins ryžių normą iki 4 svarų savaitei (dėl tų ryžių normos sumažinimo pusiau pralaimėjo rinkimus konservatorių v-sybė), įkurs liaudies komitetus padėti valdžiai arčiau prie žmonių reikalų prieiti (panašius komitetus žada mūsų meras Lindsay New Yorke organizuoti), nacionalizuoti užsienio bankus ir užsienio prekybą (importą-eksportą), iš naujo derėtis su Pasaulio banku dėl 930 mil. dol Ceilonui duotos paskolos užtvankoms statyti. Jai atrodo, kad paskolos sąlygos Ceilonui nepriimtinos, ir ji pasirengusi tai įrodyti.

Jos pažadai tarptautinėje politikoje privers daug ką susiraukti, nes ji pažadėjo greit pripažinti Š. Vietnamą, Š. Korėją, P. Vietnamo Vietkongo vyriausybę ir nutraukti diplomatinius santykius su Izraeliu.

Atrodo, kad politinėje pasaulio padangėje atsirado nauja žvaigždė, kurios keliones smalsiai stebės visos senosios žvaigždės.

Santykiai su Vatikanu

Henry Cabot Lodge

Henry Cabot Lodge paskirtas asmeniniu prez. Nixono atstovu prie Vatikano. Jis nebus ambasadoriumi tarptautinės teisės prasme, nes tarp Amerikos ir Vaikano nėra tos rūšies diplomatinių santykių.

Jau keli prezidentai yra bandę tokius santykius su Vatikanu užmegzti, bet sutiko didelį pasipriešinimą iš ortodoksinių protestantų, žydų ir tų, kurie tariasi atstovauja liberalizmui.

Prez. Rooseveltas buvo pirmasis, kuris pasiuntė į Vatikaną savo asmeninį atstovą karo metu. Prez. Trumanas buvo užsimojęs užmegzti pilnus diplomatinius santykius, net ambasadorių buvo jau paskyręs, bet sutiko didelį pasipriešinimą ir savo sumanymo negalėjo įvykdyti.

Prez. Nixonas neseniai yra viešai pareiškęs, kad Vatikanas yra toks svarbus žinių ir įtakos šaltinis, kad būtų neprotinga su juo ryšių neturėti.

Henry Cabot Lodge yra respublikonas, buvęs senatorium, JAV atstovu prie Jungt. Tautų, ambasadoriumi V. Vokietijoje ir P. Vietname, ir JAV delegacijos vadovu pradėjus Paryžiuje taikos derybas su Vietnamo komunistais.

Jo paslaugomis naudojosi prez. Eisenhoweris ir prez. Johnsonas. Dabar jis vėl prez. Nixono tarnyboje. Juodu abudu yra bandę vieną kartą tapti prezidentu ir viceprezidentu, bet tada juodu nelaimėjo — buvo išrinkti J. Kennedy prezidentu ir Lyndon Johnson viceprezidentu.

sielgti, ji buvo tuojau okupuota.

Ir kodėl Maskvai skubėti su šituo klausimu dabar, kada ji greičiausiai yra įsitikinusi, kad Amerika pradės išvežti iš Europos savo kariuomenę 1971 metais ir be Rusijos įsipareigojimo panašiai daryti. Juk to reikalauja patys didieji JAV kongreso nariai ir apie tai jau oficialiai pranešta Nato tarybai. Priedo dar yra ir kita nuomonė, kad europiečiai Amerikos paliktų tuščių vietų savo kariais neužpildys. Britai ir vokiečiai galėtų savo karinius dalinius padidinti, bet vokiečiams nebus patogu tai padaryti tol, kol nebus baigtas tas Brandto pradėtas santykių su Rytais gerinimo žaidimas.

Jei naujojo tikslo besiekdamos Nato valstybės mažiau domėsis pirmuoju tikslu, tai jos negalės pasitarnauti nė antrajam, nes Maskvos režimo grobikiška politika gali būti sutramdoma tik jėga. Šis paskutinis Nato nutarimas turėtų būti tik tiek vertas, kad naujo žingsnio atsakomybė šiuo reikalu permetama į Maskvos pusę. Nato pasiūlymą Maskva jau atmetė, bet tuo tas reikalas tikriausiai nepasibaigs, nes dabar abi pusės jau turi savo arkliukus — Maskva Europos saugumo konferenciją, Nato — karinių jėgų sumažinimą Europos centre.

Paštų reforma juda tolyn

Atstovų Rūmai jau senokai priėmė pr. Nixono paštų reformos projektą, kurs išima pašto tarnybą iš partijų ir kongreso kontrolės. Dabar jau pritarė projektui ir senato paštų komisija, bet paliko neišspręstą prezidento siūlytą pašto tarifų pakėlimo klausimą. Tarifų pakėlimo prašyta todėl, kad apmokėtų pašto departamento skolas ir perduotų įstaigą naujam paštų šeimininkui be skolų. Po reformos paštas turėtų dirbti ne tik be nuostolių, bet ir dar uždirbti pakankamai pinigų pašto tarnybai sumoderninti. Palyginus su Europa, dabar Amerikos pašto tarnyba yra bent 30 metų atsilikusi. Ją labai skaudžiai nugyveno politikieriai per kongresą ir per paštininkų unijas.

Nauja žvaigždė pasaulio politikoj

Mrs. Bandaranaike

Mrs. Bandaranaike, naujoji Ceilono vyriausybės vadovė, gali viską pravesti per parlamentą, net konstitucijos pakeitimą, nes jos vadovaujama grupė laimėjo daugiau kaip du trečdalius parlamento narių. Bet vieno pažado ji tikriausiai negalės išpildyti be kraujo praliejimo, nors ji ir žinoma kaip atkakli ir labai darbšti moteris.

Jos problema, jeigu ji bandys ją tvarkyti, yra indai tamilai. Mat, Ceilono 12 mil. gyventojų sudėtis yra labai marga: daug religijų, kelios viena kitos neapkenčiančios etninės grupės, iš kurių daugiausia bėdų pridaro budistų sinhalesų ir indų tamilų kruvini susikirtimai. Tamilai yra atėję iš pietinės Indijos (18.5 proc. gyventojų), sinhalesai priklauso prie salos aborigenų (66 proc.), bet

— **Švedijos premjeras Palme** lankosi Amerikoje nepakviestas, todėl negalės pasimatyti su prez. Nixonu. Bet jis matėsi su valstybės sekretoriumi Rogers ir važinėdamas po kraštą mėgins gaudyti progas, kad pasakytų amerikiečiams, jog švedai yra labiausiai amerikietiški europiečiai, kurie myli Ameriką. Kad Švedija smerkia Vietnamo karą, tai dar nereiškia, kad Amerika yra laikoma Švedijos priešu. Tokią pagrindinę mintį jis bandys visur populiarinti, kur tik teks jam kalbėti. Jis yra lankęs bene dvi Amerikos kolegijas, kurių viena jam suteiks ta proga garbės daktaro laipsnį.

— **Paskutinis amerikietis apleidžia** šią savaitę Wheelus karinę bazę Libijoj. Sutartis dar nėra pasibaigusi, bet pasitraukimo pareikalavo naujoji Libijos vyriausybė, susidėjusi su Nasserio nacionalistais prieš Izraelį. Tą bazę amerikiečiai valdė nuo karo pabaigos, ja vėliau naudojosi Nato aviacija skraidimo pratimams. Amerikiečiai išvaryti už Izraelio rėmimą.

— **Prez. Nixono Kambodijos politiką** remia 53 proc. gyventojų, prieš tą politiką 32 proc., likusieji 15 proc. neturi savo nuomonės tuo klausimu. Apklausinėjimą pereitą savaitę pravedė respublikonų partijos centro komitetas, kad patikrintų demokratų partijos tvirtinimą, jog prezidentas yra praradęs tautos pasitikėjimą. Išeina, kad tvirtinimas neteisingas.

— **V. Vokietijos-Lenkijos pasitarimų** ketvirtoji serija prasidėjo Bonnoje birželio 8.

— **Čekoslovakija gavo Masvos leidimą** pradėti pasitarimus su V. Vokietija prekybos sutarčiai sudaryti. Norima pasiekti ir kooperacijos technologijoje. Šis pastarasis reikalas Maskvai labiausiai rūpi.

— **Sinkiange esąs buvęs žemės drebėjimas,** bet tyli ir rusai ir kinai. Sinkiangas susiglaudęs su Rusijos Kazachstanu, jame yra ir Kinijos urano rūdos kasyklos bei atominių ginklų gamybos įrengimai.

— **Portorikiečių taikingas demonstracijas,** kurios vyko pereitą sekmadienį New Yorke švenčiant Puerto Rico dieną, sudrumstė Jaunieji Lordai, aplipdę kiaušiniais šventės padėti švęsti atvykusį salos gubernatorių. Tie "lordai" yra labai karingas jaunų žmonių būrys, reikalaująs salai nepriklausomybės. Vėliau kalbėjęs gubernatorius pasisakė norįs tik valstijos statuso — Puerto Rico galėtų tapti 51-ja Amerikos valstija.

Robert Finch

Elliot Richardson

Pirmi pasikeitimai prez. Nixono kabinete. —Pasitraukė iš pareigų Sveikatos, Švietimo ir Socialinės apsaugos departamento sekretorius Robert Finch, senas prez. Nixono draugas ir patarėjas. Jis pereina į prezidentūrą patarėju vidaus politikos reikaluose. Atrodo, kad jam trūko administravimo praktikos tokiai milžiniškai įstaigai tvarkyti, todėl jam ten nesisekė. Jo vieton paskirtas Elliot Richardson, ikšiol buvęs valstybės departamente W. Rogers pirmuoju pavaduotoju, ir turįs daug administracinės praktikos departamento tvarkomose srityse. Dar neminimas kandidatas Richardsono palaisvintai vietai valstybės departamente.

Lietuvių radijo programa iš Filipinų

Vliko pirmininkui dr. J. K. Valiūnui gegužės mėn. pradžioje lankiusis Filipinų respublikoje, susitarus su Azijos katalikų vedamos trumpų radijo bangų stoties "Veritas" vadovais, gautas sutikimas šioje radijo stoty transliuoti ir lietuvių kalba.

Naujoji Vliko radijo valandėlė lietuvių kalba bus pradėta liepos 1. Numatyta kasdien teikt lietuvių kalba 25 min. programą. Pirmoji programa pradedama 1:30 val. popiet, ji pakartojama vakare 8 val. Programa bus perduodama iš juostelių.

Vliko pirmininkas buvo užtikrintas kardinolo Rufino Santos ir "Veritas" radijo stoties direktoriaus Guillermo, kad **lietuviškoji programa bus ilgalaikė,** mažiausia penkerių metų, ta stotimi lietuviai galės naudotis ir vėliau.

"Veritas" radijo siųstuvas — stiprus, turi 900 iki 1100 kilovatų. Programos perduodamos dveim bangomis: 11,830 ir 17,885 Mhz. Stotis tiek galinga, jog kartais ji girdima Suomijoje, Norvegijoje ar Švedijoje. Jos įrengimai, vokiečių pastatyti, patys moderniausi, ir stotis baigta praėjusių metų pabaigoje. Siųstuvo antenos nukreiptos į Sibirą, taigi, **programos lietuvių kalba galės pasiekti Sibiro lietuvius.** Iš esmės Vliko naujosios radijo valandėlės transliacijos ir skiriamos Sibiro lietuviam.

Vliko vedamoji radijo valanda veikia Madrido valstybiniame radiofone, be to, Vliko informacijos tarnyba teikia medžiagą lietuvių kalba radijo valandėlėm per Romos ir Vatikano radijus. Lietuviškas transliacijas tebetęsia Amerikos Balso radijo siųstuvas Washingtone.

(Elta)

Sihanouko vyriausybei ieškoma sostinės

Kambodijoje per paskutines dvi dienas pastebėti nauji ir nemalonūs reiškiniai — nemaži Hanojaus ir Vietkongo kariniai daliniai prasiveržė per šiaurinį Kambodijos galą į vakarinę krašto pusę Tailando sienos link. Spėjama, kad jie nori užvaldyti plotus aplink džiunglių apdengtus Angkor Wat budistų maldyklų griuvėsius, labiausiai pasaulio turistų lankomą Kambodijos vietą. Ten 9 šimtm. yra buvusi Khmerų imperijos sostinė.

Visai netoli yra turistus aptarnaująs Siemreap miestukas ir aerodromas, praplėstas tiktų kariniams reikalams. Tas miestukas ir tas aerodromas greičiausiai esąs komunistų kelionės tikslas. Jei jiems pasisektų ten įsitvirtinti, tai linkstama matyti, kad ten parinkta vieta Sihanouko vyriausybei įsikurti. Sprendžiama iš žygio vietos parinkimo, nes Angkor Wate esąs architektūriniai paminklai yra pasaulio unikumai, kurių niekas neturėtų drįsti sudaužyti. Tuo labiau, kad prez. Nixonas jau yra davęs Amerikos žodį, kad tie paminklai bus apsaugoti. Todėl jei toks yra Sihanouko planas, tai jo vyriausybės būstinė turėtų būti saugiausia pasauly.

Šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį Washingtonas buvo nuolat susirišęs su Tailandu ir Saigonu, nes buvo daromi planai, kaip beslenkančius ta kryptimi komunistų karinius dalinius sunaikinti ir Angkor Watą nuo jų užvaldymo išgelbėti.

— **Sprendimas dėl lėktuvų Izraeliui** būsiąs greit ir teigiamas — pranešė valstybės sekretorius W. Rogers.

Princas Sihanoukas

Apsirikęs princas

Kambodijos princas Sihanoukas šitaip parodė savo nepasitenkinimą, kai nesulaukė Maskvos pripažinimo savo sudarytai egzilinei Kambodijos vyriausybei. Jis negalįs suprasti, kaip tai galėję atsitikti. Mao Tse-tungas jam pažadėjęs nemokamai ginklų, o Maskva net pripažinimo nedavusi. Atsitiko gi todėl, kad jis nesusivokė didžiojoj Rusijos-Kinijos politikoj ir pateko į Pekino nelaisvę. Maskva jau dabar jo išgelbėti nebegali, nes Indokinijos erdvėje Maskvos ir Pekino politika tuo tarpu pradėjo eiti skirtingais keliais. Princas pateko į pinkles, kurių užtaisus valdo ne Maskva ir Kinija, bet tik viena Kinija.

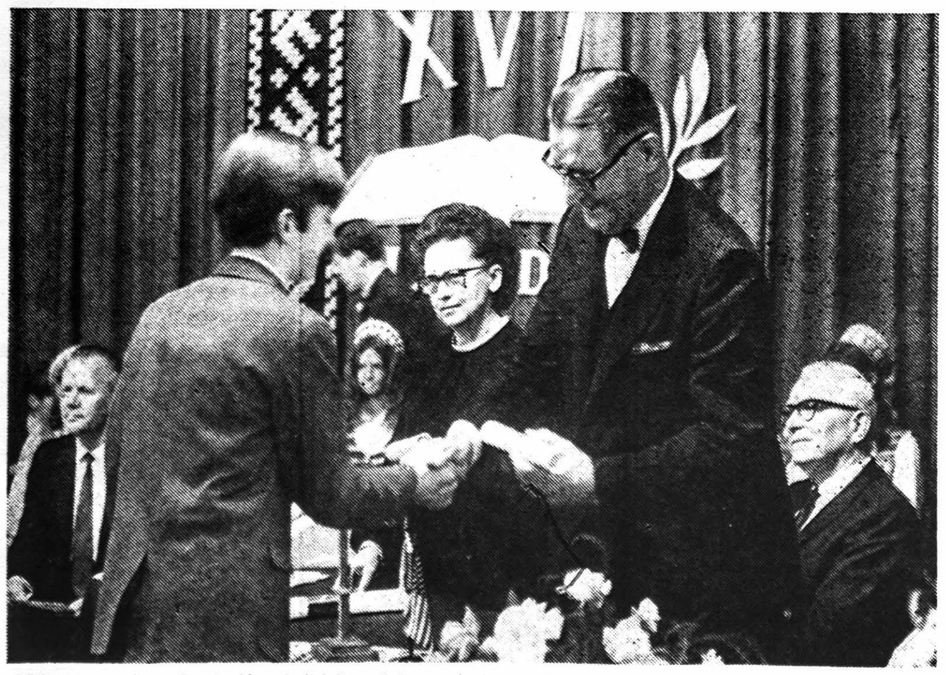

Lietuvos gen. konsulas A. Simutis išdalina diplomus Maironio lituanistinės mokyklos abiturientų XVI laidos išleistuvėse birželio 7 d. Maspetho lietuvių parapijos salėje. Diplomą gauna Eimutis Karmazinas. Kairėje mokyklos vedėjas A. Samušis, mok. E. Ruzgienė, dešinėje — Atlanto rajono mokyklų inspektorius A. Masionis.

Nuotr. R. Kisieliaus

Tikintiesiem vadovauti davė aklą vadovą

Disonansai dėl Vietnamo karo, grojant ir popiežiaus smuiku. Vyskupų vardu išleistą vadovą apie teisingumą ir taiką Lyons vadina pavojingu, nes jis aklas — nemato tikrovės.

2. Pirmoje rašinio dalyje buvo nurodyta, kiek aktualios ir kiek suskilusios Amerikoje katalikų pažiūros dėl komunistinės Kinijos. Antras klausimas, kuris randa aktualumo bent spaudoje, vyskupijų ar katalikų vardu leidžiamoje, yra **Vietnamo karas, ypačiai žygis į Cambodiją.**

Tuo klausimu bendro vyskupų pareiškimo dabar nėra. Bet laikraščiai skelbia gausiai atskirų vyskupų pareiškimus. Antai The Tablet skelbė eilę vyskupų ir kunigų, kurie kalbėjo prieš karą Vietname, vartodami tokį argumentą: esą vyrai ten aukojami "veltui".

The National Register kartojo Worcesterio dviejų vyskupų žodžius už taiką Vitename ir jų kitą argumentą — popiežiaus Pauliaus žodžius: "No more war, war never again". Tas pats Denverio laikraštis (N. Register) ilgu rašiniu jungėsi prie sen. McGovern pažiūros ir laiškų kampanijos prieš dalyvavimą Vietnamo kare. Ragino jaunimą šiuo keliu taikos siekti.

Kokiai vyskupų daliai šie balsai atstovauja, sunku pasakyti. Bet yra ir kitaip skambančių balsų. Antai "Twin Circle" Tėvas Lyons apsuka popiežiaus Pauliaus argumentą kitu galu. Tiem, kurie kalba už taiką be jokių sąlygų, jis pakartoja taip pat popiežiaus Pauliaus žodžius, tartus taip pat Jungtinėse Tautose: "Kol žmogus yra tokis, kokis jis yra, apsaugai, deja, bus reikalingi ginklai". O tiem kurie Vietname ar apskritai pietų Azijoje nemato jokio Amerikai intereso, tinka informacija Tėvo Matt J. Menger, kuris Laose praleido 27 metus ir savo knygoje "In the Valley of Mekong" (1970) aprašo Laoso gyvenimą, ragindamas Ameriką Laoso neapleisti, ir sakosi maldaująs Dievą, kad amerikiečiai savu kailiu nepatirtų, kas yra komunizmas.

•

3. Amerikos vyskupų vardu yra išleistas "**Pastoral Guide**"- **vadovas, kaip vykdyti Bažnyčios mokslą apie tarptautinį teisingumą, žmonijos raidą ir taiką.**

Tėvas Lyons (twin circle) tą vadovą pavadino "pavojingu vadovu". Pavojingu, nes jis klaidina nutylėdamas tikrovę. Pvz. minėtas vadovas aiškina, kad nuo Vatikano II susirinkimo pabaigos (1965) "monolitinis komunizmas suiro". Taip dabar populiaru kalbėti, **dalį tiesos pavertus visa tiesa.** Tad čia Lyons ir klausia: "Ką apie tokį vadovo pareiškimą pasakytų čekoslovakai?"

Lyons sumini eilę kitų vietų vadove, kur autoriai vengia tiesą pasakyti apie komunizmą.

Sumini, kad vadovas, kalbėdamas vyskupų vardu apie "krikščioniška sąžinę ir karinę tarnybą", teigia: "karinė prievolė yra pati aštriausia problema dabartinio jaunimo sąžinei." Lyons į tai pastebi: ji nė kiek dabar neaštresnė, kaip ji buvo antro pasaulinio karo metu; tik dabar propaganda per paskutinius keletą metų įkalbėjo, kad komunizmui neturi būti pasipriešinta, kaip buvo pasipriešinta nacizmui.

Lyons, sako, kad vadovas, kalbėdamas apie karą ir taiką, nutylėjo net Amerikos vyskupų tuo reikalu aiškius pasisakymus, paskelbtus 1966. Ir tai daroma vis vyskupų vardu.

•

Minėti trys pavyzdžiai (pažiūros dėl kom. Kinijos, dėl Vietnamo karo bei karo apskritai, dėl komunizmo) skaitytojui leidžia galvoti:

1. Amerikos katalikų hierarchijoje ir spaudoje, leidžiamoje katalikų vardu, "right to dissent" nuėjo iki **aiškaus nusistatymo ir vieningos minties praradimo tarptautinių santykių klausimais.** Taip sakant, bažnytiniai vargonai ėmė groti disonansais.

2. Hierarchijoj ir dalyj spaudos, leidžiamos katalikų vardu, rodosi sustiprėjusios dvejopos įtakos. **Sustiprėjusi įtaka vadinamų liberalų,** kurių idėjinis ir veiklos židinys yra "Americans for Democratic Action". Sustiprėjusi taip pat įtaka nuo seno Amerikoje vyraujančio **pragmatizmo, kuris lenkiasi prieš "realią ir potencialią jėgą", bet užkuria pirtį tiem, kurie tos jėgos neturi.** Dėl to visokios sankcijos buvo ir tebėra taikomos tokiom menkom jėgom kaip Graikijos , Ispanijos, Rodezijos, Pietų Afrikos diktatūros, bet tiesiama ranka ir nusilenkiama prieš Sovietų Sąjungos, Kinijos diktatūras.

3. Ar šitokis ganytojų dalies nusistatymas sutaria su Amerikos masių nusistatymu? Ar mases tokis kai kurių ganytojų nusistatymas patraukia ar jos dėl to tolsta nuo bažnyčios, kaip pastebimai tolsta nuo liberalų "intelektualų"? Klausimas lieka čia neatsakytas.

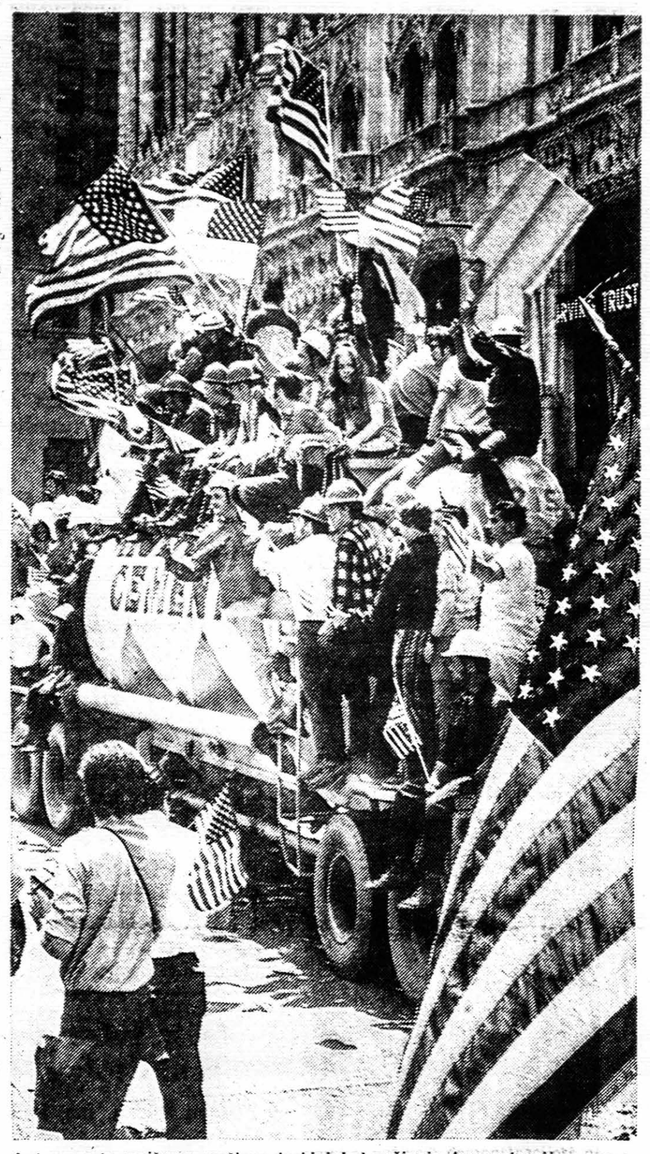

Ant cemento maišymo mašinos darbininkai važiuoja demonstracijose gegužės 20 d. New Yorke. Demonstracijos buvo surengtos paremti Amerikos prezidentą. Nuotr. V. Maželio

Lietuviai Sibire

Žinomoje sovietų priverčiamojo darbo stovykloje Potma, kurioje šiuo metu kalinamas rusų rašytojas Jurij Daniel, ligšiol tebekenčia, gyvendami nežmoniškose sąlygose, ir daugelis Baltijos tautų gyventojų, jų tarpe ir nemažas skaičius lietuvių.

Elta patyrė apie rusų emigrantų žurnalo "Possev", leidžiamo vak. Vokietijoje, Frankfurte (jis atstovauja NTS, solidaristų grupei) redakcijos gautus patikimus duomenis apie kai kurių lietuvių kalinių likimą.

Tomis žiniomis, trys lietuviai kaliniai, fil. dr. **Balys Gajauskas, Petras Paltarokas ir Paugaitis,** protestuodami prieš sunkias stovyklos sąlygas, neseniai buvo paskelbę bado streiką. 1969 gruodžio 18 Potmos stovyklos 17 skyriuje pasikorė lietuvis kalinys, 56 m. amžiaus, **Juozas Lankauskas.** Jis buvo kalinamas 19 metų. 1969 gruodžio mėn. ten pat mirė 1902 gimęs lietuvis **Jonas Stankevičius.**

Baltijos kraštų žmonės kenčia ir kitoje, žinomoje, Vladimiro stovykloje. Elta patyrė apie pavardes trijų lietuvių Vladimire, būtent, **Justo Gimbuto, Varanavičiaus ir Vaivados.** Daugiau žinių apie lietuvius sovietų stovyklose tikimasi gauti vėliau. (Elta)

Latvija rusinama

Kaip sovietinama Latvija, apie tai žinių pateikė latvis profesorius A. Namsons "Latvija" savaitrašty. Latvių duomenimis, Latvijos gyventojų skaičius 1968 pabaigoje buvo padidėjęs, palyginti su prieškariniu laikotarpiu, 22 proc., tuo tarpu pačių latvių gyventojų skaičius pakilęs tik 20 proc.

Kaip Latvija sovietinama, liudija šie skaitmenys: Daugpilio apygardoje rusų bei kitų slavų gyventojų skaičius nuo 1959 pakilęs iki 68.7 proc., Rezeknėje tų gyventojų buvo 62.3 proc., Zilupe — net 76.3 proc., Kraslava — 54.3 proc. Mažiau rusų bei kitų slavų tik tose srityse, kurios atokiau nuo Sovietų sienos. Vis dėlto Gulbene srity rusų gyventojų skaičius siekia 37.3 proc., Venspile — 37.6 proc., Liepojos srity — 36.5 proc.

Rygos gyventojų skaičius siekia 700,000. Tačiau dar 1959 m. gyventojų surašymo duomenimis, Latvijos sostinės 41,5 proc. sudarė rusai, gudai ir ukrainiečiai. (Elta)

SPAUDA

Laikraštis miršta, laikraštis gimsta

Draugo gegužės 27 vedamasis (b. kv.) svarstė iš šalies ateinančius pareiškimus, kad lietuviškų laikraščių esą perdaug ir kad reikią juos sujungti. Autorius mano, kad "kuria nors jėga jungti laikraščius kažin ar būtų naudinga skaitytojam ir pačiai spaudai. Taigi laikraščių skaičiaus mažėjimas gali vykti ne tiek jungimosi, kiek nutrupėjimo keliu".

Tiesa, kad mirti nenori ir laikraščiai. Bet tiesa taip pat, kad atsiranda geros valios ir susitarimo — jungtis. Antai tokio susitarimo vaisius ir buvo, kad 1951 su "Darbininku" susijungė "Amerika" ir "Liet. žinios". Yra ir tokių laikraščių, kurie pasirenka geriau mirti nei jungtis. Neseniai taip nutiko su "Gimtąja kalba", kuri pasiskelbė nebeisianti, nes nesurandanti redaktoriaus. O buvo anksčiau keliais atvejais keliamos sugestijos įsijungti "Gimtajai kalbai" į kurį žurnalą, kad kalbiniai patarimai pasiektų platesnį skaitytojų ratą. Tokių patarimų, nurodymų lietuviškai rašantieji labai reikalingi. Kalba vis labiau stabarėja ne tik dienos reikšmės teturinčiuose laikraščiuose, bet net ir išliekančiuose leidiniuose. Nemaža pakrikimo ir rašyboje, kada bet kas prisiskiria sau perdėtos "laisvės", "Lietuvių kalbos vadovui" pradėjus rašybą truputį keisti ir paskiau prisidėjus angliškosios rašybos įtakai.

Gerai bent tiek, kad vietoj mirusios "Gimtosios kalbos" pora laikraščių įsivedė kuklius kalbos skyrelius ("Pasaulio lietuvis" ir "Laiškai lietuviams").

•

Yra ir naujai gimstančių ar gimusių laikraščių. Prie tokių priklauso "Švietimo gai res", specialus laikraštis švietimo reikalam, leidžiamas Bendruomenės švietimo tarybos. Laikraštis stambus — 96 puslapių,žada eiti du kartus per metus.

To naujai viešumon išėjusio laikraščio medžiaga rūpestingai paruošta. Bet tai medžiaga, kuri galėtų tikt ir tiem skaitytojam, kurie skaito pvz. "Aidus". Specialiausias rašinys yra A. Rinkūno (apie beskyrę mokymo sistemą). Bet ir jis nėra skirtas tik vieniem mokytojam, nes tos rūšies autoriaus rašinys buvo paskelbtas bendriniuose laikraščiuose — "Darbininke" ir "Tėviškės žiburiuose". Pagaliau ir pats "Švietimo gairių" laikraštis nenori ribotis tik mokytojais (kurių tesą apie 300). Laikraštis sakėsi esąs skirtas ir tėvam ir "lietuviškajai visuomenei".

Naujo laikraščio pasirodymo faktas nuteikia džiugiai, nes rodo, kad tebėra žmonių su entuziazmu ir pasiaukojimu. Bet tenka apgailėti, kad jis yra taip pat ženklas, jog mum vis tebetrūksta darbų racionalizavimo — rašytojų, skaitytojų, redaktorių, leidėjų jėgų taupymo.

Ką padarysi, kad lietuviai tokie jau yra — anot K. Pakšto, kur du lietuviai, ten trys laikraščiai.

— **Lietuvos Steigiamojo Seimo** buvusių narių, gyvenančių laisvajame pasauly, pareiškimas parlamentaram anglų kalba, kurį paruošė Vlikas, jau atspausdintas. Vlikas prašo vietos organizacijas anglosaksų kraštuose pareiškimą su lydimais raštais išsiuntinėti to krašto parlamentarams. Amerikos Lietuvių Tarybai pasiųsta 2000 nuorašų, Didž. Britanijos Lietuvių S-gai — 1000 nuor., Australijos Lietuvių Bendruomenei — 600 nuor., Naujosios Zelandijos Liet. Bendruomenei — 500 nuor., Kanados Lietuvių Bendruomenei — 1000 nuor. Kitų kraštų atitinkamos organizacijos prašytos išsiversti pareiškimą į savo krašto kalbą ir išsiuntinėti to krašto parlamentaram. (Elta)

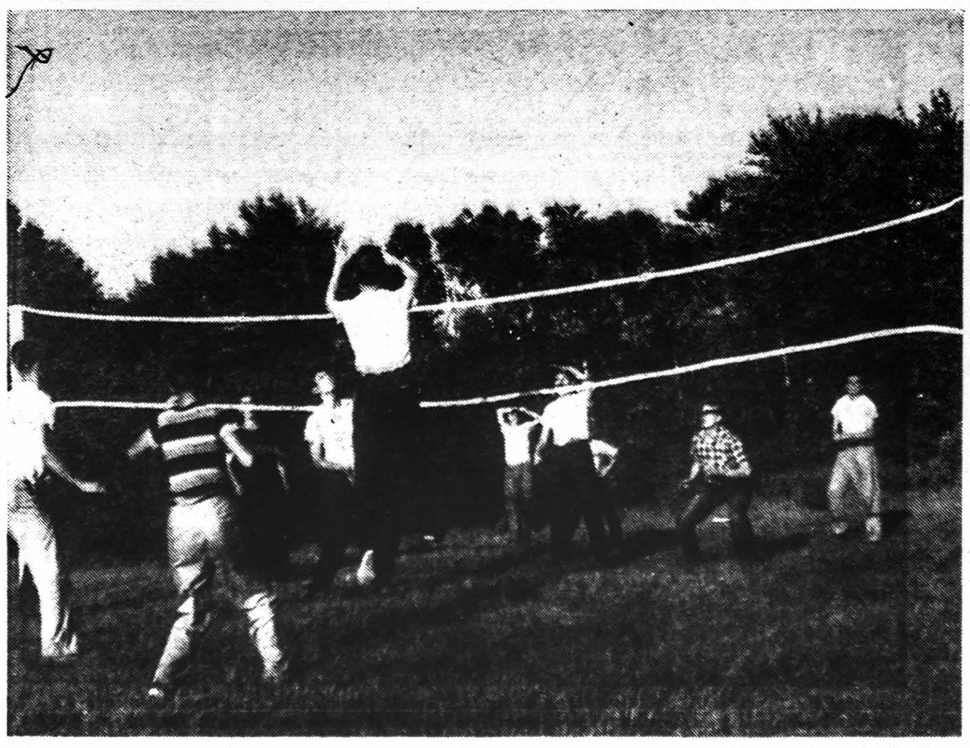

Berniukų vasaros stovykloje Kennebunkporte žaidžia tinklinį. Šiemet vasaros stovykla prasideda birželio 26 ir baigsis rugpiūčio 21. Informacijų reikalu rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios nemokmai visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206, ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (galį vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA — Voice of the Amber Coast — sekmadieniais 4 val. popiet. WIBF—103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Heighstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — L. Bendruomenės radijo valandėlė — KTYM banga 1460 sekmadieniais 5-5:30 v. p.p. Vedėjas S. Paltus, 3786 Griffith View, Los Angeles, Calif. 90039, tel. 662-0244

Vasaros atostogos prie Atlanto

KENNEBUNKPORT, MAINE, garsiajame atostogų krašte, kviečia vėl visus poilsiui sveikame, atgaivinančiame ore. Priimame pavienius asmenis ir šeimas labai palankiomis kainomis. Šiemet turėsime ir moderniai įrengtų kambarių, su privačiomis voniomis, dušais ir tt. Sezonas: birželio 26 — rugsėjo 7 d. Dėl rezervarijų bei informacijų kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 (Tel. 207—967-2011).

Berniukų stovykla atostogų krašte

KENNEBUNKPORT, MAINE — Tikras poilsis, atgaiva geroje priežiūroje berniukams nuo 8 iki 15 metų. Stovykla prasideda birželio 26 d., baigiasi rugpiūčio 21 d. (galima rezervuotis bet kokiam laikui to sezono laikotarpiu). Stovyklautojų skaičius ribotas, todėl prašome registruotis iš anksto. Berniukai iš New York apylinkės bus atvežami mūsų parūpintomis priemonėmis. Kreiptis dėl smulkesnių informacijų bei registracijos: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046 (Tel. 207—967-2011).

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų bir- kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212 - 441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312 - 476-2242

Visais apdraudos ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai LITAS Travel Service yra pasiruošus Jums patarnauti nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOŠIATĖS KELIONĖN?... Nepamirškit

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
SĖKMINGOS KELIONĖS!

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina $8.00 — Subscription per year $8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Jubiliejinis Vokietijos ateitininkų suvažiavimas

J. LUKOŠIUS

Prieš 60 metų gimė mokslus einančio katalikiškojo lietuvių jaunimo organizacija ateitininkai. Kiekvienas jos gyvavimo dešimtmetis buvo atžymėtas kongresais. Nepriklausomoje Lietuvoje ateitininkai tegalėjo tik dvi savo gyvavimo dešimtis atžymėti kongresais. Kiti minėjimai vyko užsieny tremties sąlygomis.

Viena ateitininkijos šaka, ir tai pati gyviausioji, moksleiviai, ir savo tėvynėje tegalėjo naudotis laisve tik 10 metų. Nuo 1930 jie buvo uždrausti ir turėjo eiti į pogrindį. Trečiasis ateitininkijos gyvavimo dešimtmetis negalėjo būti paminėtas, nes sutapo su sovietine okupacija (1940).

Vokietijos ateitininkai 60-sias savo organizacijos metines atšventė Bad Woerishofene, Vakarų Europos lietuvių religiniame centre, per Sekmines, gegužės 16-18. Šventės išvakarėse suvažiavo apie 40 moksleivių, studentų ir sendraugių. Vien iš Romuvos atvyko šešios pilnutėlės mašinos. Jei pridėsime penketą vietinių ateitininkų, gausime beveik pusšimtį dalyvių. Beveik visus apnakvino ir karališkai maitino vaišingasis vietos klebonas kun. Antanas Bunga.

Suvažiavimo iniciatyvos ėmėsi Vokietijos ateitininkų sendraugių valdyba (pirmininkas dr. J. Grinius, sekretorius kun. Br. Liubinas, iždininkė mokytoja I. Natkevčiienė). Susitarus su ateitininkais studentais ir moksleiviais, suvažiavimo šeimininku išrinktas kun. B. Liubinas, ant kurio pečių krito pagrindiniai paruošiamieji darbai ir programos įvykdymas.

Pirmoji suvažiavimo diena

pradėta gegužės 16, šeštadienį, kun. Bungos klebonijoje Bad Woerishofene. Suvažiavimą 3 v. popiet atidarė jo šeimininkas kun. Br. Liubinas. Po ateitininkų himno visi atsistoję susikaupimu pagerbė mirusius ir žuvusius ateitininkus. Kun. Liubinas pasveikino ir pristatė žymiuosius asmenis bei svečius. Vysk. Dr. A. Deksnį pavadino saviškiu, kadangi jis savo jaunystę pradėjo ateitininkų gretose ir visą laiką jose pasiliko. Dr. P. Karvelis priklauso šiai organizacijai nuo pirmųjų jos dienų. Sveikino jaunuosius draugus iš Romuvos, dar nespėjusius visiškai įsijungti į ateitininkų eiles, o taip pat ir kitų konfesijų atstovus. Pastebėjo, kad šis suvažiavimas galėjo įvykti tik dėl to, kad Vokietijos lietuvių bendruomenės jaunimo sekcija nesuruošė tuo laiku savo suvažiavimo ir kad šios vokiečių parapijos klebonas yra kunigas A. Bunga.

Vysk. Ant. L. Deksnys tarė jog šiais metais sukanka 50 m. kai jis stojo į slaptąją ateitininkų organizaciją, kuri davė jam idėjinį pagrindą visam gyvenimui. Pastebėjo, kad šiek tiek pakeisti ateitininkų himno žodžiai. Anksčiau buvo giedama "Dirbkim krutėkime dėl Lietuvos", o dabar — "Dirbkim kovokime dėl Lietuvos". Tad kovokime, jog žmonės Lietuvoje išgirstų, kad mes tikrai dirbame.

Perskaitytas Ateitininkų federacijos vado prof. Justino Pikūno sveikinimas.

Bendrasis posėdis

buvo pradėtas tuoj po atidaromosios dalies. Jo pirmininku pakviestas Vokietijos moksleivių ateitininkų pirmininkas Ričardas Palavinskas (VIII kl.), o sekretorium — sendraugis J. Lukošius.

Kadangi rugpiūčio pabaigoje ir rugsėjo pradžioje JAV visą savaitę vyks aštuntasis ateitininkų federacijos kongresas, vienintelis šio bendro darbo posėdžio klausimas buvo Vokietijos atstovų pasiuntimas į kongresą. Kadangi nuo 20 narių siunčiamas vienas atstovas, tai sendraugiai, turį 45 narius, galėtų pasiųsti du, o studentai ir moksleiviai ateitininkai — bent po vieną atstovą. Moksleiviai susilaikė nuo atstovo rinkimo šiame suvažiavime, nes norėjo palaukti iki paaiškės, ar MAS centro valdyba galės finansuoti jo kelionę į JAV. Ateitininkai studentai nutarė palaukti tikslesnių instrukcijų. Sendraugiai savo atstovais į kongresą išrinko dr. J. Norkaitį ir kun. Herm. Šulcą.

Tą pačią dieną popiet 5 val. **prof. dr. Z. Ivinskis** skaitė per valandą užtrukusią paskaitą — Istoriškas žvilgsnis į ateitininkų organizacijos veikimą per šešis dešimtmečius (1910-1970). Jo paskaitos santrauką duosim atskirai.

Subatvakaris

Vakare buvo surengtas linksmas susipažinimo-susidraugavimo pobūvis. Vasario 16 gimnazijos mokinės, nepamainomos kultūrinių bei pramoginių programų ruošėjos mokyt. Elizos Tamošaitienės vadovaujamos, padainavo suvaidino penketą linksmų kupletų: Pamylėjau vakar, Aš nupirksiu tau batelius, Prirodino seni žmonės, Atnešė diedas kukulių viedrą ir Santa Lucia. Dainuodamos skirtingo žanro kupletus, mergaitės dažnai keitė savo rūbus, o vaidindamos "Prirodino seni žmonės man jauną mergelę", keturios moksleivės tapo berniukais, o keturios liko mergaitėmis. Dainininkes akordeonu palydėjo nuolatinis jų palydovas, Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. St. Šileika.

Linksmavakarį užbaigė V kl. mokinys V. Poškaitis. Poškaitis turi vaidybinių gabumų, bet jam dar reikia geriau pramokti lietuvių kalbos.

Po linksmavakario iki vidurnakčio buvo šokiai.

Sekminės

Europoje Kalėdos, Velykos ir Sekminės daugiausia švenčiamos po dvi dienas. Šiemetinės Sekminės Bad Woerishofene buvo nuotaikingos ir prasmingos. Modernioje vietos bažnyčioje suvažiavimo dalyviams mišias koncelebravo vysk. Ant. Deksnys su keturiais kunigais (V. Damijonaitis, Br. Liubinas, St. Šileika ir H. Šulcas). Jis pasakė ir gražų pamokslą Sekminių bei jubiliejinio suvažiavimo tema. Maldininkai per pamaldas giedojo lietuviškas giesmes, kurios gražiai skambėjo geru rezonavimu pasižyminčioje naujoje Šv. Ulricho bažnyčioje.

(Bus daugiau)

Ateitininkų suvažiavimo dalyviai Bad Woerishofene, Vokietijoje. Viduryje vysk. A. Deksnys.

Į Maskvos vežimą įkinkė Vilniaus žydus

"Valstybė, kuri grindžia savo politiką neapykanta kitoms tautoms, svetimų teritorijų aneksija, negali būti gyvybinga".

"Svetimų teritorijų okupacija, nuolatiniai suverenių kaimyninių valstybių užpuldinėjimai — šis lokalizuotas konfliktas, egzistuojant tokiam tarptautinių santykių įtempimui, gali būti reakcingųjų jėgų panaudotas kurstant pasaulinį karą".

Tai žodžiai lyg iš prakalbos Pavergtų Tautų Savaitės minėjime, nes juos skaitant prieš akis stoja valstybė, kuri svetimų teritorijų užpuldinėjimą bei okupaciją pradėjo nuo Suomijos ir Baltijos valstybių ir tuo tarpu sustojo Čekoslovakiją okupavusi.

Po tais žodžiais galėtum pasirašyti, jei tai nebūtų žodžiai, parašyti "Tiesoje" (š. m. gegužės 6).

Žodžiai vidaus rinkai:

"Tiesoje" parašyti anie žodžiai priklauso Izraeliui Lempertui, Vilniaus žydui, universiteto docentui. Str. "Ko siekia sionizmas" jis pasisako pirmiausia apie save: esąs gimęs Mažeikiuose, ir tėvai leidę jį į lietuvių mokyklą, nes žydų mokykla buvo sionistų laikoma; apie žydų kultūrą patyręs tik daug vėliau. Ir anuos žodžius rašydamas, jis turėjo galvoje Izraelį, kuri valdo "sionistai ekstremistai". Jis kaip "žydų kilmės" Sovietų pilietis turis prabilti prieš Izraelio žydus. Ir prabyla skelbdamas, kad Izraelis negali kalbėti žydų vardu. Prabyla prieš Izraelį, kad jis nori žydų imigracijos iš Sovietų Sąjungos. Argumentas: esą specialisto paruošimas valstybei brangiai atsieina, o Izraelis nori gauti tokius Sovietų paruoštus specialistus dovanai.

Prabyla dėl Izraelio-arabų konflikto. Sako, kad Izraelis atstovauja buržuazijos ir viso pasaulio imperialistų interesam, ir jį remia JAV ir Anglija; arabų judėjimas esąs demokratinis, ir jį remia Sovietų Sąjunga.

Vilniaus žydas, universiteto žmogus, Lempertas parinktas vidaus rinkai — propagandai prieš Izraelio žydus pačioje Lietuvoje.

Eksportui:

Užsienio propagandai prieš žydus parinktas kitas Vilniaus žydas Samuel Rozin, dailininkas. Išleistas jo grafikos rinkinys — 31 paveikslas. Tarp paveikslų, aišku, turi būti Leninas, paskui keli vaizdai iš Vilniaus senovinių gatvelių, kur buvo Vilniaus žydų kultūros centras (dabar Vilniuje esą 20,000 žydų). Kiti paveikslai — Izraelio fragmentai, scenos iš žydų dainų.

Autorius, kuris Lietuvoje vadinasi Rozinas, būdamas 18 m., ištrūko iš nacių ir įsijungė į bolševikinius partizanus. Dabar jis 44 metų. 1967 metais, kol Sovietai nebuvo nutraukę su Izraeliu diplomatinių santykių, jis lankėsi Izraely, ir ten Tel Avive bei Jeruzalėje buvo jo paroda.

Jo paveikslų rinkiny tekstas yra trim kalbom: lietuvių, rusų ir anglų. Matyt, pasak N. Y. Times, rinkinys skiriamas "eksportui".

Ar bus rinka:

Tas eksportas angliškai skaitančiam turi sudaryti įspūdį, kad sovietiniame režime žydų kultūra ne tik nepersekiojama, bet net remiama, jei valdžia išleidžia žydo dailininko menų. Įspūdis dar stipresnis, kai žydas kalba prieš žydus (Tam neseniai ir Lietuvos žydas Zimanas buvo išstumtas New Yorke ginčytis su New Yorko žydais!).

Ar Vakaruose žydai ir kiti patikės ta Lietuvos žydų vardu varoma propaganda prieš žydus — kitas reikalas. Bet patys Sovietai, matyt, tokios geros rinkos tikis, nes tiki Lenino pasakymu, kurį kartoja Lempertas: esą "Žmonės visada buvo ir bus apgaulės ir savęs apgaudinėjimo kvailutės aukos".

Detroito lietuviai pas J.T. pirmininkę

J. Tautų pilnaties susirinkimo pirmininkei Angie Elizabeth Brooks Rudolf, Liberijos atstovei, gegužės 11 viešėjus su paskaita Detroite, lietuvių DLOC (Detroito lietuvių organizacijų centro) delegacija įteikė atitinkamą peticiją. Delegacijai vadovavo Bernardas Brizgys ir jos nariais buvo A. Kvietys, B. Kvietytė, R. Sukauskas, S. Šimoliūnas, St. Šimoliūnas, M. Šnapštys ir M. Vizgirdaitė.

Lietuvių įteiktoje J. Tautų pilnaties pirmininkei peticijoje nurodyta į dabartinę Lietuvos padėtį, ir **ji prašyta J. Tautose iškelti Baltijos kraštų klausimą, reikalaujant, kad būtų padarytas galas sovietų vykdomai Baltijos kraštų karinei okupacijai ir iš trijų kraštų būtų atitraukti sovietų kariniai, milicijos daliniai bei administracija.**

Brooks Rudolf lietuvių delegaciją maloniai priėmė ir pati patarė lietuviam veikti viešąją nuomonę. "The Detroit News" dienraštis, neseniai atpasakojęs dr. B. Nemicko mintis, gegužės 13 laidoje įdėjo žinią "Lietuviai prašo J. Tautų vadovės paramos", kurioje nurodyta į DLOC delegacijos lankymąsi bei pateikti įteikto prašymo bruožai. (Elta)

LIETUVOS KUNIGŲ SKUNDO ATGARSIAI

Okup. Lietuvos 40 kunigų skundas Sovietų S-gos min. pirmininkui A. Kosyginui buvo atspausdintas New Yorke leidžiamame biuletenyje "Religion in Communist Dominated Areas". Leidinys pasirodo du kart per mėnesį ir jį leidžia Tautinė bažnyčių taryba (National Council of Churches).

RCDA, kurį redaguoja dr. Blahoslaw S. Hruby, paskelbęs Lietuvos kunigų raštą, pabrėžė tai, kad Lietuvoje vyskupų seniau buvo 12, kad vyskupam esama sunkumų lankytis jų diecezijose, kad apsunkinamas dvasininkų darbas, katalikai neturį teisės pasisakyti per radiją ar televiziją, negali leisti maldaknygių ir kad katalikai, dėl jų įsitikinimų, netenka darbo, pagaliau, kad katalikų vaikai pajuokiami mokykłose. (Elta)

MIKALOJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(7)

— Vaikeli, geri ir tavo poteriai: kaip garbinsi Dievą, vis priims; jei tik garbintum.

Apkaišę vieną kryžių, būriu eina prie kito, kol apkaišo visus šio lauko kryžius. Ano galo mergaitės kaišo kryžius ano lauko. "Rytą žiūrėsime, kur bus gražiau apkaišyta — ar mūsų, ar ano lauko", — mąsto sau mergaitės.

Grįžta dainuodami. Jau kaimą priėjo, jau būtų galas šio žygio, reikėtų skirstytis, tik dar nė vienas miego nenori; taigi apsistoja prievarty, pabaigia dainą, toliau šokius šoka, griežiant keliems vaikinams ant liežuvio. Šiandien vakarą Jonus reikia rišti, bet jie atsargūs —į būrį neina, pasiliekti namie. Vienas Jonas, sumasintas dainomis ir šokiais, neištvėrė ir atėjo į prievartį; jį greitai pamatė.

— Gi štai Jonas. Vaikai, mergaitės, imkime — vinčavokime, riškime Joną!

Ir pagavo Joną mėtyti į aukštį, tai stačią, tai gulsčią, visaip vailiodami ir vis rėkdami:

— Opa, opa, valio!

Nukamavę ir nusikamavę, paleido; neužilgo šiam nešventajam Jonui atsirado vainikas: jis nupintas iš lankos žolynų ir pakabintas Jonui per pečius. Neužmirštas nė tas Jonas, kuris neatėjo kryžių kaišyti: jis rytą atsikėlęs rado ant kiemo vartų užkabintą vainiką.

Įdomu būtų sužinoti kalbamos apeigos kilimą; ji turi žymių savaimės tautinės tikybos. Viena, kad, kaip dabar, Jonus riša, vadinasi, kabina vainikus ant pečių arba sujuosia vainiku; antra, kad riša visada iš vakaro prieš vardinę dieną.

Vakare prieš Šventą Mataušą vaikinai po vakarienės ne gulti eina, bet tariasi: "Eime rišti Mataušų." Dar ir tas — senoviniai mūsų tautiniai vardai neturėjo, kaip dabar krikščioniškieji, paskirtų sau dienų. Atėjus tam tikram vakarui, draugai rišo Bernotus, Ignotus, Vaidotus, Ripikus ne dėl to, kad ryt bus švento Vaidoto ar kito diena, nes tokių šventųjų nebuvo, bet dėl ko kito. Sužinoti tą kita ir yra įdomu. O kad rišo, tai tikra, nes jei nebūtų rišę kadaise, tai nerištų nė dabar, nė kalbos apie rišimą nebūtų. Sveikinimas vardinėje dienoje atsibuvinėtų taip, kaip dabar visoje Europoje.

Yra moterų, kur nusimano ligas gydyti; jos visada turi atsargas tinkančių tam reikalui sėklų, šaknų, lapų, pririnktų iš lankų ir pievų paskirtame pavasario laike, būtent, vakarykščiai prieš Šventą Joną. Eiti tą dieną į lanką žolių rinkti vadinasi "kupaliauti". Rinkti vaistines žoles dabar mažai berenka, gi žodis "kupalauti" visai iš kalbos išėjęs.

10. ŠIENPIŪTĖ

Tinkamas prirengimas dalgio šienui piauti privalus kiekvienam kaimos darbininkui, jei jis nenori prašyti kito pagelbos; bet, deja, ne kiekvienas gali tinkamai prirengti dalgį.

Dalgis reikalauja smulkaus įsidėmėjimo į jo užmačias, tveriant jį į kotą; o kalant dalgį, reikia smulkiai matyti ir suprasti, kaip tįsta plienas, plaktuku mušamas ko siauriausiu ašmenų pakraščiu.

Pirmapradis piovėjas, kad ir žinodamas, kur mušti reikia, pataiko plaktuku sykį toliau nuo ašmenų, kitą sykį per pentelę: jo ranka neįtaisyta, jam negalima duoti į rankas gero dalgio; du tris sykius iškalęs, taip sugadins dalgį, kad jo niekas nebepataisys, su juom galima bus tik žirnius piauti, padavus jį mergaitei. Tokio dalgio ašmenys susidėję yra vingėmis, vadinamomis plumpote.

Tiesa, dirbtuvės davė mašinėles ir iškalti, ir įtverti dalgiui, bet tikri šienpioviai į jas nė žiūrėti nežiūri; iš pradžios puolė jas pirkti, tik neilgai; dabar tų mašinėlių vėl nėra. Mokėjimas įtaisyti dalgį nuo senovės buvo pagarboje tarp kaimiškių. Ne be reikalo tūlas ūkininkas, įėjęs į kapines, atsidūsta ir ištaria: "Kokių čia artojų, kokių šienpiovių ilsisi . . ."

Seniau dalgis sunkiau buvo gauti, negu dabar, pertai labiau jį skalsino. Dabar šienpiovys turi akmeninį sodoklį ir juo galanda dalgį po kiekvienos pradalgės. Seniau irgi turėdavo sodoklį, bet pasigaudavo jo retai, tik tada, kai ašmenys pribunka, nes akmuo ėda plieną ir pagreitina dalgio susipiovimą.

Kad dalgio užtektų ilgesniam laikui, šienpiovys, be sodoklio, turėdavo dar pustyklę. Buvo tai maža medinė mentelė, prirengta taip, kad trintų plieną iš lengvo, atitiesdama pradedančius išlinkti nuo žolės piovimo ašmenis.

Rengdamiesi šienpiūtei, vyrai prastame katile virindavo dervą, sumaišę ją su degutu; kai numanydavo, kad derva ataušusi taps kieta, į ją įdėdavo smulkių smilčių, gerai išmaišydavo ir, kiek praaušinę, tepdavo pustyklę. Šią išvirintą tyrę deda iš abiejų pusių pustyklės sluoksniu, tokio storumo kaip pirštas; paskiau apdaliina ir pastato ant saulės, kad išdžiūtų ir sukietėtų.

Netepa derva tų vietų, kur reikia ranka paimti, tai jau ir pustyklė. Kiekvienas vyras prisidirbdavo pustyklių ne vieną, bet ligi dešimties, nes jos greitai susigyvena: iškrito iš rankų, puptelėjo į žemę — ir nukrito derva nuo vienos pusės visa ar dalinai; jau ta pustyklė niekam netinka, reikia imti kitą. Kelinta pustyklė išsilaiko tiek, kad sudyla visa derva, atlieka vienas medis. Ir medis tinka dalgiui pustyti, tik reikia patraukti pustyklę į žemę, kaip va į skruzdėlinį kupstą, nuo to prilimpa prie medžio smilčių grūdelių, ir dalgis kiek klauso.

Kai dalgis nustoja pustyklės klausęs, tada šienpiovys griebiasi sodoklio. Pagalandus sykį sodokliu, vėl pustyklė tinka; galų gale reikia dalgį kalti. Šią gadynę dalgis branginamas mažiau, o sveikata daugiau, pertai dalgiai galandami vien su sodokliais, net ir su pielyčiomis.

Po Švento Jono kurį rytą išgirdome šienpiūtės giesmę: "Valioi, mano dalgeli . . ." Sakome: "Tai dvaro lankas šienauja, laikas bus ir mums pradėti, tik praleisime Šventą Petrą." Dažnai kaimos pievos nesusieina su jos laukais, reikia važiuoti per kitos kaimos laukus, net ir per kelias kaimas; taigi šienpiūtės laikas turi savo įdomumų.

Vyrai išeina į pievas savaitei: ten guli ir kelia, ugnį kūrena, valgyti verdasi; ten krūmai, giria ir pelkė, ten miško oras, miško gyventojai: voverys, balandžiai, geniai. Žmogus jaučiasi laisvas, patogus būvis atpildo už sunkų darbą. Visą dieną rankos, pečiai ir sprandas prakaituoja, letenos dikčiai spaudžia dalgio rankines, darbininkai turi pradalgėmis eiti po kits kito, vienas kito nepaleisti: menkas piovėjas turi geram greitumu prilygti.

Štai ateina kaimynas pypkės užsidegti, susirinko trise į daiktą, šnekasi apie gerumą ar prastumą piaunamos žolės. Sumanė pavaliuoti prisišaukė ketvirtą, sustojo prie kits kito, vienas užtraukė, kiti užtarė:

Valioi, mano dalgeeeeli, valioooi, valioooi.
Nepapustęs dalgeeeeelio, nepapiausi šieneeeelio,
Valioi, mano dalgeeeeeli, valioooi, valioooi.
Sunku dalgį traaaaukti, ilgu vakarėėėėlio laukti,
Valioi, mano dalgeeli, valioooi, valioooi.

Ir tiek, ir visa giesmė. Turinys jos neplatus, bet atlikimas reikšmingas: gaida jos — tai skundas dėl darbo sunkumo, garsumas turi prilygti girios didumui — turi būti taip garsi, kad giria skambėtų.

Išgiedoję vieną eiliukę, nutyla ir palaukia, kolaik giria atkartoja paskutinį žodį "valioooi"; išgiedojus antrą eiliukę, giria atkartoja "šieneeeelio", ir taip ligi galui gieda, girios užtariami ir pamėgdžiojami. Lankose girią užvaduoja upės kalnai ir šlaitai. Giedojo mūsų vyrai, pagiedojo ir pabaigė; už miško pasigirdo kitas giedojimas, kita giesmė, tik ta pati gaida:

Velik būtum nevaliavęs, žydo pačią pabučiavęs!

Mūsų pravadninkas greitai sumetė, kaip atsakyti anam:

Dėkui tau už parodą, pabučiuok tu jai . . .

Pasakė, kur anas turi jai pabučiuoti. Davę tokį atsakymą, mūsiškiai nutilo ir laukė, ką anie užgiedos, bet anie neužgiedojo, tik nusijuokė. Mūsiškiai girdėjo anuos nusijuokiant ir patys nusijuokė. Vienas pastebėjo: "Tai iš Leškaus pievos".

Pasilsėję kūnu ir siela, pasilinksminę patys ir anuos palinksminę, ėmėsi kiekvienas savo dalgio, stovinčio žemėje įsmeigtu kotu, ir stojo į pradalges.

(Bus daugiau)

ATEITININKIJA NĖRA TIK SENOVĖS LIEKANA

(tąsa iš praeito nr.)

MONSINJORAS LEONARDAS GIZINSKAS, T.L.

Akademinio mito kilmė

Jo kilmė įvairuoja pagal skirtingas aplinkybes, tokias, kaip kultūrinė įtaka, geografinis artimumas, kaimynystė. Lietuvos atvejui turėjo daug įtakos tai, kas vyko Vokietijoj ir Rusijoj.

Praeito šimtmečio vidurys ir antroji pusė Vokietijoj pasižymi religijai nepalankių srovių antplūdžiu. Auguste Compte, Paryžiaus universiteto profesorius ir pozityvizmo tėvas, Vokietijoj buvo daug populiaresnis, negu savo tėvynėj. Pozityvizmas moko, kad tiesai pažinti tėra tik viena tikra ir visiškai patikima priemonė, būtent — jausminis patyrimas.

Šiandieną Auguste Compte nebeskintų tokių triumfo laurų, kaip tai buvo maždaug prieš 120 metų. Ištobulėjusios susisiekimo priemonės duoda didesniam žmonių skaičiui progos iš patyrimo žinoti apie tokius fenomenus, kaip tropikų miražai. Gąsdinamai paplitęs narkotikų vartojimas jaunimo tarpe daug kam parodė, koks klaidingas tam tikrose aplinkybėse gali būti juslinio patyrimo liudijimas. Bet mirtinį smūgį pozityvizmo "dogmai" sudavė faktas, kad astronautai patogiai pasivaikščiojo po mėnulį. Jie nesusidūrė su jokiomis esminėmis kliūtimis, nerado jų žygį paraližuojančių staigmenų. Vadinasi, jie buvo tinkamai parengit ir visiškai teisingai informuoti apie tai, ką jie ras mėnulyje. Betgi tie asmenys, kurie astronautus ruošė, informavo, patys niekad nėra buvę mėnulyje! Taigi jų tikslios žinios apie ten esamas sąlygas negalėjo būti rezultatas betarpiško ir asmeniško jausminio patyrimo. Jie įsigijo tas žinias kitais būdais ir iš kitų šaltinių, apie kuriuos kalba gnoseologija (pažinimo mokslas) ir kuriuos pozityvizmas atmetė, kaip nepatikimus.

Truputį vėliau, iš Prancūzijos ir Anglijos išvarytas, Karolis Marksas, apsigyvenęs Koelne, ėmė skleisti savo "mokslinį materializmą", kuriam Friedrich Engels vėliau davė "monizmo" vardą, iš graikiško žodžio "monos", kuris reiškia "vienas". Pagrindinė monizmo mintis yra ta, kad egzistuoja tik vienui viena realybė, būtent — medžiaga. Iš jos yra viskas kilę. Vadinasi, atsirasti tokiem dalykam, kaip Maironio lyrika, Šekspyro tragedijos, Platono filosofija, Bramso melodijos ar net ir Jėzaus pamokslas nuo kalno — visam tam atsirasti nereikia nieko daugiau, kaip tik to, ko reikia susidaryti, sakykime, Puntukui ar kuriam kitam uolienos gabalui.

Vienas iš paskutiniųjų tos rūšies intelektualų buvo Ernst Haeckel, Jenos universiteto medicinos profesorius, kuris, fanatiškai neapkęsdamas religijos, sąmoningai klastojo mokslo davinius, vartodamas tam tikslui tada dar gana naują foto kamerą ir kitas priemones.

Savo akademiniais mitais Rusijos krašto įtaka mūsų senesnės kartos intelektualų galvosenai nesiskyrė daug nuo vokiškos įtakos. Mat, rusai, suprasdami savo kultūrinį atsilikimą, visada žiūrėjo į Vakarus ir juos pamėgdžiojo. Petras Didysis savo reformas parsivežė iš Olandijos. Vėliau buvo einama tuo pačiu, Petro D. pramintu keliu. Tik su vienu skirtumu. Aristokratija ligi juokingumo beždžionavo prancūzus. Gi intelektualų sluoksniuose aidėte aidėjo iš Vokietijos ateiną garsai. Rinkinį "perlų" kuriuos pabėrė Vokietijoj Marksas, Engelsas, Haeckelis, žymiai praturtino dar anarchizmo teoretikai — Mykolas Bakuninas ir Petras Krapotkinas.

Nenuostabu tat, kad tarp mūsų senosios kartos intelektualų, gydytojų ir kitų, sutikdavome nemaža tokių, kurie matrodė, kad minėti Dievą ar tai, kas su Dievu tiesiogiai surišta, apsišvietusiam žmogui nedera. Jiem dar jauniem esant, matyti tai buvo gana stipriai įkalta į galvą, lankant kurį Vokietijos ar Rusijos universitetą.

Ne, ne! Nepamiršome ateitininkų

Vienas kitas skaitytojas, šitam straipsniui prailgus, galėjo pamanyti, kad yra pamiršta pagrindinė straipsnio tema.

Rašančiam kaip tik buvo svarbu parodyti, kad ateitininkų organizacija savo ideologija ir po šešiasdešimt metų nepaseno, nenustojo savo reikšmės bei aktualumo.

Esama daug panašumo tarp padėties, kuri iššaukė ateitininkų pasirodymą mūsų istorijos arenoje, ir tų sąlygų, kurios supa tremtinius, ypač jų jaunimą, šiuo laiku ir šitame krašte. Jų, ateitininkų, paskirtis yra beveik tokia pat šiandieną, kaip anais laikais. Būdami nuoširdūs lietuviai, jie žinoma, turi dirbti ir aukotis Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Tai bendras visų lietuvių tikslas. Bet, šalia to, yra dar du specifiniai ateitininko tikslai bei siekiai. Pirmasis yra — padėti sau pačiam ir kitiem išlaikyti autentišką, nesužalotą ir nesukarikatūrintą lietuvio inteligento taurų, rimtą, moralų ir patriotinį būdą; antrasis — palikti ištikimam nesuklastotai ir neiškraipytai katalikybei.

Kaip atpažinti tikrąją katalikybę?

Kada 1969 rudenį Romoje vyko vyskupų sinodas, vienas Chicagos katalikų psasauliečių vadovas telegrafavo tame sinode dalyvavusiem Amerikos kardinolam ir vyskupam tokio turinio pareiškimą: "Jei Tamstos šitame sinode nutarsite ką nors tokio, ko Šventasis Tėvas nepriims ir nepatvirtins, mes irgi to nepriimsime ir nevykdysime".

Atrodo, kad šiuo atveju toks žygis nebuvo reikalingas. Iš spaudos reportažų buvo galima matyti, kad nė vienas iš sinodo dalyvių nerodė tendencijos su popiežium nesutikti. Tačiau minėtas psasaulietis, nors ir pasikarščiavo, vis dėlto parodė teisingą nuovoką, kur reikia kreipti žvilgsnį, norint atskirti tikrą, autentišką katalikybę nuo jos iškraipymų, nevykusių pakaitalų.

Žymus Vokietijos teologas, Tuebingeno universiteto profesorius Adam plačiai pagarsėjo savo dideliu veikalu "Katalikybės esmė". Veikalo tezė yra ši: vadintis kataliku — reiškia suprasti Evangeliją ir, iš viso, krikščionybę lygiai taip, kaip tuos dalykus supranta Romos vyskupas — popiežius.

Tos įžymios studijos ir jos teigimų pagrindas yra Kristaus pažadas visada pasiliti su Bažnyčia, net ligi pasaulio pabaigos; taip pat ir kitas pažadas —kad Šv. Dvasia ateis ir išmokys Bažnyčią tiesos. O kas gi gali ir turi neabejotiną teisę kalbėti visos Bažnyčios vardu, jei ne popiežius?

Sunku susilaikyti šitoje vietoje nepasakius, kad tai skambėjo lyg kokia įžūli "mandrybė", kada vienas Washingtono teologas tam tikra proga arogantiškai paklausė: "Ar popiežius turi tiesioginę telefono liniją su dangumi?" Tai buvo aliuzija į vadinamąją "karštąją liniją" tarp Baltųjų Rūmų ir Kremliaus.

Popiežiui nereikalinga "karštoji linija". Jam savo pareigas atliekant, jį lydi tam tikra, tik jam skirta Šventosios Dvasios dovana. Ta speciali dovana labiau reikalinga Dievo Tautai, Bažnyčiai, negu jam pačiam.

Tai yra Šv. Povilo mokslas, kurį jis dėsto savo laiške korintiečiam. Popiežiaus jis tenai įsakmiai nemini. Bet aiškiai pasako, kad Dievo Tautoje esama visokių darbų ir visokių pareigūnų, kurių kiekvienas yra Dievo aprūpinamas jam reikalinga dovana.

Išvada

Iš visko, kas pasakyta, yra aišku, kad šiandieną ateitininkijos tikslai bei darbai nėra nei lengvesni nei mažiau svarbūs, negu kad buvo prieš 60 metų.

Abi, Tauta ir Bažnyčia, su viltimi ir pasitikėjimu žiūri į rytojų. Ateitininkai po šešių dešimčių metų, visi tikime, neatsisakys savo kilnių pasiryžimų išreikštų jų šūkyje "Viską atnaujinti Kristuje". Šitie kilnieji lietuviški Parsifaliai, kaip ligi šiol, ištikimai budės prie didžiųjų vertybių: mūsų tautinių tradicijų ir katalikybės. Savo idėjiniu darbu ir asmeniniu geru pavyzdžiu padės ir kitiem, ypač jauniem, išeivijoj gyvenantiem lietuviam išvengti moralinio pasimetimo.

Dail. Leonas Urbonas kalbasi su solistėm Dana Stanka ityte (v.) ir Roma Mastiene jo kūrinių parodoje Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Nuotr. Z. Degučio

Elena Kepalaitė, išraiškos šokio menininkė, šoka Philadelphijoje. Nuotr. K. Čikoto

VEIKSMAS VYKSTA CHICAGOS MARQUETTE PARKE

B. Pūkelevičiūtės naujas romanas "Rugsėjo šeštadienis"

Birutės Pūkelevičiūtės "Rugsėjo šeštadienis" yra šių metų "Draugo" premijuotas (devynioliktas) romanas. 1956 m. ji jau buvo laimėjusi "Draugo" premiją už "Aštuonis lapus", romaną iš praeito karo meto. Dar 1952 m. buvo išleidusi poezijos rinkinį "Metūgės", o 1965 m. eiliuotą pasaką jaunimui "Aukso žąsis".

Pagrindinė "Rugsėjo šeštadienio" tema — gyvenimo trapumas, žmogaus lenktynės su mirtimi. Tema nėra perdaug populiari mūsų laikais, kai šių dienų žmogus visom savo galiom stengiasi laikytis įsikibęs į žemę. Bet, atsimenant, kaip ta pati mirtis uoliai šienauja ne tik po žalią (atseit, gerai prasikūrusį) Chicagos Marquette parką, bet ir po viso pasaulio lietuvių kolonijas, romanas daros itin aktualus.

Iš tikrųjų visas šis romanas yra vyriausio jo veikėjo pensininko Prano Gerulaičio atsiminimų pynė, ištisas monologas ar pasipasakojimas skaitytojui, kartas nuo karto perpintas dabarties įvykiais. Tas monologinis pasipasakojimas vietom turi lyg ir pridėtinio atspalvio, pav.: "Prisijungiu vandenį ir pradedu laistyti žolę nuo kairės takelio pusės. Mėgstu viską daryti metodiškai" (p. 52). Tikrovei gal būtų artimesnis charakterizavimas, pasakytas trečiuoju asmeniu.

Kai kur pasakojimas pereina į melodramatiką, pav.: "Esi tik stagaras, nuvytęs pievos pakraštyje, esi tiktai puta, jūros išskalauta, nusviesta ant kranto" (p. 25), arba aplamai į subtilią poetinę išraišką: "Mane traukia žiūrėti į jo akis, kaip kartais traukia žiūrėti į gilius šulinius, kur siaurėjančių rentinių žiede spindi šaltas ir labai tyras vanduo" (p. 98).

Tokios vietos rodo autorės poetinę sielą ir, be abejo, duoda įspūdingumo, nors kartu epinį kūrinį kiek tolina nuo realybės. Bet ten, kur įsileidžiama į platesnį pasakojimą, jau atrodo, kad nebe veikėjas, o pati autorė kalba. Ypač ten, kur Gerulaičio žodžiais ji mus nukelia į tolimesnę praeitį, į pirmojo pasaulinio karo laikus, į lietuvių koloniją Voroneže, į Suvalkų kraštą ir kitur.

Ištisinis veikėjo pasakojimas eina iki pat veikalo pabaigos, kur Gerulaitis pats ir savo mirtį nupasakoja: "Staiga man paširdį perveria rėžiantis skausmas! Jis toks stiprus, kad susilenkiu ir užsigriebiu krūtinę ranka . . . Dabar kiekviena sekundė skaudi, kaip kūjo dūžis. Ir vis lėčiau, vis sunkiau plaka mano širdis. Man atrodo, kad ji stoja . . ." (p. 237).

Romano veiksmo intriga užsimezga, kai Gerulaitis kaip laikrodininkas gauna iš p. Morso (lotyniškai mors — mirtis) užsakymą sutaisyti jo laikrodį. Tai, žinoma, simbolika, ir Morso laikrodis ima tiksėti, kai Gerulaitis miršta.

Charakteriams išvystyti daugiau duomenų būtų Gerulaičio sūnaus Zigmo ir jo marčios Laimos tragikoj, nes čia eina realus veiksmas. Jaunųjų Gerulaičių sūnelis Sauliukas auto katastrofoj tampa Morso auka, bet ši nelaimė tuo pačiu virsta ir "šeimos susitaikymo švente". Tai bene stipriausias autorės laimėjimas psichologiniu ir kūrybiniu atžvilgiu, nes skaitytoją labiausiai įtikina. Romane randame reto vaizdingumo išpiovų iš realaus gyvenimo, su kuriomis sunku lenktyniauti simbolikai.

Kompoziciniu atžvilgiu "Rugsėjo šeštadienis" ir "Aštuoni lapai" turi panašumo — dvilypis veikalo antstatas, kur dabarties situacija gretinama su praeities atsiminimais, taipgi pasakojama pirmuoju asmeniu.

Į "Rugsėjo šeštadienį" sudėta apsčiai gerai išstudijuotos medžiagos (pav. apie laikrodžių istoriją), gerai atkurtų atsiminimų, psalmių egzotikos, kalbų panaudojimo. Nors kai kam gal atrodys jau per tolima ta kanoninių valandų poezija (psalmių ištraukos), bet kai ką ji nuteiks gilesniu jausmu šių dienų triukšmingo gyvenimo sūkuriuose. Ir dargi manyčiau, kad mes turėtumėm dažniau kreipti žvilgsnį į tos rūšies poeziją ir ne vien tik dėl poetinio nusiteikimo, bet ieškant ten ir gilesnės prasmės.

Romanas bus mielai skaitomas tiek dėl meniškai perduotų atsiminimų, tiek dėl psichologiškai atkurtų dabarties momentų. Nuotaikingą dviejų spalvų viršelį ir laikrodines skyrių vinjetes piešė Kazys Veselka.

(Birutė Pūkelevičiūtė. Rugsėjo šeštadienis. Chicago, Lietuviškos Knygos Klubas, 1970, 237 p. Kaina 5 dol.)

A. Tyruolis

Bitės muziejus

Panevėžio kraštotyrininkai pagerbė Bitės — Petkevičaitės atminimą. Name, kuriame Bitė gyveno 1932-1943, atidarytas muziejus, — dviejuose kambariuose yra kuklūs baldai, asmeninė bibliotekėlė, Bitės raštai, ant sienų — jos paveikslai. (E)

Estijoje išleistas ir Kaune atspausdintas V. Lougo "Lietuvių-estų kalbų žodynas". Jo tiražas — 12,000 egz. (E.)

Jei "EGLUTĘ" užsakysi, Vaikui džiaugsmą padarysi — Skaitant nuotykius Pupučio, Valandos pavirs minutėm.

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už 5.50 dol. su persiuntimu

40 Lietuviškų Meliodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žąselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainelę, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Unčių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jojau dieną, Sutems tamsi naktužėlė, Aušta aušrelė, šviesi pazarėlė. Tris dzienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garnys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jojau dieną, Žvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Ulioja bitelė, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsisveikinimas ir Tėvynei. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Kur Banguoja Nemunėlis A. Brazio įdainuota: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėlė, Piliu stiklelį, Kur bakužė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Arija iš operos "Gražina", Tėve Mūsų, Sveika Marija ir Šventa Naktis. Mono 2 dol.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuže rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras. Kaina 2 dol.

Dvi mamytės ir dvi dukrytės. Baltos burės plazda, Greitai, greitai, Linksmumas, Už gimtinės klonius, Aš mergytė kaip rožytė, Pražydo jazminai, Toli už girių, Saulutė nusileido, Gegutė raiboji, Kaip verkiančio smuiko, Tylūs armonikos tonai, Vasaros naktys ir Ant visados. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Baltijos Vėjelis. Kad tu būtum žuvytėlė, Dar nejok, Baltijos vėjelis, Graži Tėvynė mano, Subatėlė, Su daina, Jaunystė, Aštuonytis, Kukuoja gegutė, Dagilis, Ramunėlė, Motinėle, pažvelk, Vilija, Nerymok pr vartų ir Ant Nemuno kranto. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktele, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievuže, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Aguonėlė, Siuntė mane motinėlė, Palankėj, Laisvės varpo daina, Dzimdzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvių Tautiniai Šokiai, Aštuonytis, Landutė, Lenciūgėlis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos ansamblio padainuota: Leiskite rasą, Tyliąją naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmą giesmę, Sveikas Jėzau gimusis, Tylią naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motinėlę, Rugučiai, Lenciūgėlis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėlė, Kepurinė ir Per girią, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėlį, Gražių dainelių, Buvo gera gaspadinė, Per girią, girelę, Tūkstantis žingsnelių. Šalta žiemužė, Per Klausučių ulytėlę, Vilniaus kalneliai, Pragėriau žirgelį, Praded aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesakiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau mergelę, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaime mergelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šėriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Suskyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šėriau šėriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevelis, Ant kalno mūrai. Eisim, broleliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblis ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyki, upeli, Džinguliukai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berneliui nesisiūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelių. Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS BEVEIK UŽ PUSĘ KAINOS

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". 404 psl., apie 150 įdomių nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorus, veikėjus ir t. t. Pamatysite kaip atrodėte prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great". 202 psl. Anglų kalboje istorinis veikalas, nušviečiąs Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui ir kitataučiam ypač svarbu ją perskaityti.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keliolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Įprasminkime Steigiamojo Seimo sukaktį

Minime Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktį. Penkiasdešimt metų yra ta perspektyva, iš kurios dera į sukaktį žvelgti istoriniu mastu ir ieškoti jos prasmės mūsų ateičiai.

Ilgoj savo istorijoj lietuvių tauta tvarkėsi įvairiai. Turėjom kunigaikščių valdomą Lietuvą, turėjom didikų bei bajorų dominuojamą savo valstybę, pergyvenom kietas okupacijų žiemas. Laisvės ilgesys ir pirmojo pasaulinio karo sudarytos sąlygos įgalino atstatyti naujųjų laikų 1918 Vasario 16 Akto nepriklausomą Lietuvą, kurioje pirmą kartą gavo balsą pati tauta. Ji išsirinko savo atstovybę — Steigiamąjį Seimą. Valstybės santvarkos pamatuosna buvo padėti demokratijos principai. Demokratija, graikiškai reiškianti "liaudies, tautos valdžią", remiasi visais. Demokratijoj visiems teikiamos tos pačios teisės, atremtos į laisvę, lygybę ir brolybę. Demokratijoj kiekvienas taip pat dalijas ta pačia pareiga ir atsakomybe, kaip lygiai yra natūralios pasaulėžiūrų, įsitikinimų, sistemų bei siekimų skirtybės. Atranka čia vykdoma reguliariais, laisvais ir visuotiniais rinkimais, įgalinančiais reikštis daugumą bei mažumą, poziciją bei opoziciją. Kokia bebūtų demokratinė sistema — parlamentinė, prezidentinė ar konstitucinė-monarchinė, politinė, socialinė ar kultūrinė, laisvės, lygybės ir brolybės principai suponuoja moralinį demokratijos pagrindą — toleranciją, gerbiančią ne tik savąjį, bet ir rungtyniavimo priešininką. Lietuvos demokratija jau turi savo istoriją, pažymėtą ne tik sėkmėmis bei laimėjimais, bet ir trūkumais, silpnybėmis bei negalavimais. Ji yra tokia, kokia ir pati tauta. Ji reiškėsi sąmoningumu, kūrybinio darbo pastangomis ir atsakomybės pajautimu, ją sprogdino asmeniškumų ir partiškumų aistros. Istorija ir patirtis moko, tad imkime iš jų ir ugdykime tai, kas mūsų bendruomeniniam gyvenimui yra naudinga bei pozityvu.

Kaip tautai, taip ir bendruomenei reikia mūsų visų. Štai kodėl ypatingo dėmesio nusipelno Lietuvių Chartos įpareigojimas, jog pasaulyje pasklidę lietuviai sudarytų vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Demokratijos visuotinumo pagrindu sukurta tautinė mūsų Bendruomenė iš tikrųjų būtų nepriklausomos Lietuvos demokratinio Steigiamojo Seimo sukakties vertingas įprasminimas.

Tokiam bendruomeniniam susiorganizavimui toliau būtini du bendri visų mūsų nusiteikimai. Vieną ryškina Lietuvių Charta: esam tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai, tad ugdykime tautinį savo solidarumą. Jo reikia mūsų organizuotumui, mūsų tautinio švietimo bei tautinės kultūros darbų ir Lietuvos laisvinimo pastangų sėkmingumui. Tautinis solidarumas turi tapti aukščiausia tautine mūsų dorybe.

Reikiamą atmosferą tautiniam solidarumui sudaro antrasis nusiteikimas, būtent teisės sąmonė. Ja remiasi demokratinių principų vykdymas, priimtųjų įstatų bei nuostatų laikymasis, visuomeninės tvarkos saugojimas.

Demokratinė dvasia ir praktika, kaip rodo gyvenimas, negali būti saugiai laimimos. Jų šiandien nėra okupuotoje Lietuvoje, valdomoje diktatūros metodais ir priemonėmis. Demokratijos sąmonę, praktiką ir tradicijas turim išlaikyti bei pratęsti mes, laisvieji lietuviai. Sąlygas, nors ir ribotas, sudaro Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, sukurta visuotinumo pagrindu ir besitvarkanti demokratiniu būdu. Tad kviečiame laisvojo pasaulio lietuvius svetur turimomis sąlygomis istorinę Nepriklausomos Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktį įprasminti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizuotumo stiprinimu, Lietuvių Chartos tikslų bei uždavinių vykdymu, demokratinių principų bei nusiteikimų ugdymu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Stasys Barzdukas, pirmininkas

Dr. Antanas Butkus, vykd. vicepirmininkas

Dr. Henrikas Brazaitis, Aleksas Laikūnas, Milda Lenkauskienė, dr. Vytautas Majauskas, vicepirmininkai

Dr. Algirdas L. Nasvytis, PLB Kultūros Tarybos pirmininkas.

Antanas Rinkūnas, PLB Švietimo Tarybos pirmininkas

Antanas Gailiušis, sekretorius ir iždininkas.

Akademinio skautų sąjūdžio pavasario savaitės rengėjos, iš k. filisterės Liuda Rugienienė, Danguolė Jurgutienė, Ringailė Zotovienė.

Žurnalistai gegužės 28 dalyvavę pas dr. A. ir R. Zotovus, kur buvo painformuota apie akademinio skautų sąjūdžio pavasario savaitę. Iš k. V. Selenis, V. Mingėla, A. Nakas. (Nuotraukos Juozo Vaičiūno)

DAINAVOJE SKAUTAI RENGIA PAVASARIO SAVAITĘ

Birželio 13-21 Dainavos stovyklavietėje rengiama skautiška pavasario savaitė. Rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio Detroito skyrius.

Registracija

Registraciją tvarko Algis Rugienius, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093, tel. 755-07 36. Jei kam reikia, jis parūpina ir butus.

Paukštyčių ir vilkiukų stovyklom vadovauja t. n. Danutė Jankienė ir ps. Alfonsas Vėlavičius.

Paskaitos stovykloje

Pavasario savaitė atidaroma birželio 13, šeštadienį. 4 v. popiet įvyksta susipažinimo sueiga.

Sekmadienį, birželio 14, Akademinio Skautų Sąjūdžio pavasario savaitės atidarymas, 4 v. popiet kun. dr. J. Kubilius, S.J., skaito paskaitą — "Jaunimas ir narkotikų pavojai".

Pirmadienį, birželio 15, 1 v. popiet fil. Bronius Kviklys skaitys paskaitą — "Senos monetos ir medaliai — ordinai, istorinės spaudos originalai". Bus parodyta net vytautinių laikų pinigai, Lietuvos ordinai, medaliai ir įvairūs dokumentai.

Atvyksta iš Kanados dail. Antanas ir Anastazija Tamošaičiai. 4 v. popiet A. Tamošaitis skaitys paskaitą tema "Lietuvių tautinė dailė audiniuose ir drabužiuose". Bus parodyti ir atsivežti eksponatai.

Antradienį, birželio 16, 10 v. kun. St. Ylos paskaita: "Kultūrų derinimo problema Amerikoje". Po paskaitos — diskusijos.

Trečiadienį, birželio 17, 10 v. — fil. Bronė Jemeikienė — "Religijos įtaka menui Lietuvoje", 4 v. popiet — kun. dr. J. Kubilius, S. J., — "Jaunimo moralinės problemos šiandien".

Ketvirtadienį, birželio 18, 10 val. fil. Liūtas Grinius — "Akademinis Skautų Sąjūdis". Dr. Vydūno Šalpos Fondo pranešimas. 4 v. popiet — jaunimo simpoziumas.

Penktadienį, balandžio 19, 10 val. — dr. J. Girnius — "Žvilgsnis į dabartinį ideologijų pervertinimą". 4 val. — dr. A. Kulpa — "Istorinė ir šiuometinė forma lietuvių architektūroje".

Vakare 8:30 v. rodomas spalvotas filmas apie 1968 metų tautinę stovyklą.

Šeštadienį, birželio 20, 10 val. kalbės dr. H. Nagys — "Modernioji lietuvių poezija Lietuvoj ir išeivijoj". 3 v. popiet — jaunimo simpoziumas, 4 v. — dovanų paskirstymas.

Loterijon leidžiama: I-ji dovana — Dail. A. Petrikonio paveikslas, IIdov. —dail. A. Tamošaičio paveikslas, III dovana — Br. Kviklio "Mūsų Lietuva" — keturi tomai.

Literatūros vakaras

Vakare 7 v. bus literatūros vakaras. Dalyvauja Liūnė Sutema, Henrikas Nagys, Marius Katiliškis.

Pavasario savaitės užsklandai naktį prie ežero rengiamas Joninių laužas.

Ruošiamai loterijai vadovauja Ringailė Zotovienė.

Visuomenė prašoma atkreipti dėmesį į šią stovyklą. Kiek čia sutelkta paskaitų! Paskaitos kaip tik ryškina dabarties jaunimo didžiuosius rūpesčius, paliečia ir lietuviškuosius klausimus. Bus surengtos ir įdomios parodos.

Tad prašoma paremti šį skautų akademikų žygį, prašoma aplankyti Dainavos stovyklą Manchester, Mich.

V. Mingėla

ŠEIMŲ SAVAITĖ

Liepos 5-12 Putnamo seserų sodyboje bus Šeimų Savaitė. Pokalbių tema — šių dienų šeimų problemos. Kasdien bus po du pokalbius. Juos praves kun. St. Yla, dr. J. Navickas ir sesuo Teresė (Bernarda), psichologė.

Popietis laisvas. Šeimos galės važiuoti prie vandens. Kelių mylių nuotolyje yra maudymuisi tinkami ežerai. Atlantas — apie 45 mylios. Jei šeimos atvyks su vaikais, pokalbių metų mažieji bus globojami.

Apie savo dalyvavimą malonėkite pranešti iki birželio 27. Galima dalyvauti tik kelias dienas ar savaitgalį.

Poilsiui atskiri asmenys ar šeimos gali atvykti bet kada, išskyrus Šeimų Savaitės laiką.

Poilsio ir Šeimų Savaitės reikalais kreiptis ir registruotis: Sesuo M. Palmira, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, telef. (203) 928-5828.

ŽINIOS IŠ NASHUA, N.H.

Prekybos Buto metinis banketas buvo vienas iš didesnių miesto įvykių. Banketui vadovavo Buto prezidentas miesto tarybos narys Jonas Chesson (Česiūnas), o kalbėtoju buvo žymus respublikonas senatorius Barry Goldwater. Įvykis sutraukė į vyskupo Guertin vardo mokyklos salę apie tūkstantį dalyvių. Toje pačioje salėje prieš dvejus metus vyko Vasario Šešioliktosios 50 metų sukakties minėjimas, į kurį atsilankė tuometinis gubernatorius King; dainavo solistė Stasė Daugėlienė.

Juozas W. Latvis pateko į vietinės spaudos skiltis ryšium su 39 metų tarnyba antroje didžiausioje miesto Memorial ligoninėje. Jis yra patalpų prižiūrėtojo pagalbininkas. Abiejų priežiūroje yra 20 darbininkų. Latvis pasakoja, kad per 39 tarnybos metus visko matęs. Jam dažnai tenka įvairiais būdais padėti ligoniam. Jo duktė yra miesto tarybos nario Maurice Arelio žmona.

Šv. Kazimiero parapija, vyskupijos pranešimu, 1968 metais suaukojo katalikų labdarai 961 dol., o 1969 metais — 973 dol. (po 3.89 dol. nuo šeimos). Tikimasi, per dabartinį vajų aukų suma pasieks 1,000 dol. Lenkų Šv. Stanislovo p-ja 1968 metais suaukojo 1,219 dol., o 1969 m. — 1,392 dol. (po 3.91 dol. nuo šeimos).

Adv. Leonardas G. Velishka vadovauja Šv. Kazimiero p-jos kapų priežiūros komišijai ir jau baigia puikų kapų aptaisymo ir pagražinimo projektą. Jam kartais padeda Rasimavičius.

Diana Zapėnaitė dalyvavo moderniųjų grupinių šokių programoje, kurią Rivier merginų kolegijos studentėms surengė Arline Ashton Amerikos baleto studija.

Veteranų organizacijos James Coffey vardo skyrius turi gražią tradiciją gegužės mėnesį, prieš Sekmines, ateiti su orkestru ir uniformomis į vieną iš vietinių bažnyčių ir išklausyti mišias visų veteranų, ypač Coffey intencija. Coffey buvo pirmas mūsų miesto jaunuolis, žuvęs pirmojo pasaulinio karo metu. Šiemet posto nariai iš savo būstinės, kuri yra tik keli kvartalai nuo Šv. Kazimiero bažnyčios, atmaršavo su orkestru į lietuvių bažnyčią. Mišias aukojo ir atitinkamą pamokslą anglų kalba pasakė klebonas kun. J. Bucevičius. Po mišių posto trimitininkas patrimitavo įspūdį palikusį "taps" žuvusiem veteranam.

Kor.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

1000 dol.: Josephina Bubnis, Kearny, N. J. įrašo save ir a.a. vyrą Antaną.

500 dol.: A. J. Vasaitis, Hyattsville, Md.

250 dol.: Antanina Bobelienė, Brooklyn, N. Y. įrašo a.a. vyrą Balį Bobelį, padidindama savo auką iki 500 dol.

Po 100 dol.: Veronika Vaičiūnienė įrašo L. M. Norkus ir P. P. Vaičiūnus; Helen Galchus, Maspeth, D. Lisauskas, Pittston, Pa., įrašo Joseph Lisauską, Jr. ir Lisauskų šeimą, Algis Ošlapas, Richmond Hill, N.Y., Adomas ir Pranė Gataveckas, Brooklyn, Stanley Ruginis, Sr., Brooklyn, J. Stankus, Brooklyn, N. Y. įrašo a.a. žmoną Barborą Stankienę, Chicagos Gimmio Šv. Mergelės Marijos parapijos Tretininkai.

90 dol.: Stella J. Willworth, Brooklyn, N. Y.

50 dol.: Anna Petraitis, Brooklyn, N . Y.

40 dol.: Mr. Mrs. Dabulis, Brooklyn, N. Y.

30 dol.: Jonas Diržius, Kearny, N. Y.

Po 25 dol.: G. Koshys, Brooklyn, New Yorko Skautai, Vytautas Gobužas, Flushing, N.Y.

Po 20 dol.: J. Mažeika, Brooklyn, N. Y., St. Kancler, Brooklyn, N. Y. (pažadėjo 100 dol.) įrašo Gurskių ir Kanclerių šeimos mirusius, Mrs. Daszkiewicz, Brooklyn (pažadėjo 300 dol.) įrašo Fr. Thomas, S. Smith, Maspeth, Agnes Boehm, Brooklyn, E. Rossolimo, Brooklyn.

Po 15 dol.: K. J. Jonynas, Rego Park, A. M. Sabliskas, Brooklyn.

Po 10 dol.: Adam Morris, Brooklyn, Charles Yodaitis, Brooklyn, Stanley Ruginis, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.) įrašo Aleksandrą Yuodaitienę, F. Šiurys, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), įrašo Adolfą Šiurį, S. C. Skarulis, Brooklyn, J. Petrulionis, Baltimore, A. Gabrys, Bellerose, Loretta Zeukas (pažadėjo 100 dol.), F. Undžius, Brooklyn (pažadėjo 300 dol.), Linden, N. J. Šv. Rožančiaus Draugija, A. Zupka, Brooklyn, Stella Mc Bride, James Connely (pažadėjo 100 dol.), Albin Stankus, Brooklyn, N. Y.

Po 5 dol.: C. Gumbis, w. Caskie, S. Saulėnas, F. Žukas, V. Yurkins, M. Przybyszewski, P. Brazaitis, O. Balkūnienė, J. Zdrdowski, A. Petraitis, F. Jovaišas, S. Kuchinskas, A. Andrews, S. Vinickas, M. Serino, A. Krapukaitis, J. Clements, M. Zlater, M. Jencius, C. Razus, A. Barris, J. Hubbard, J. Vilkaitis, B. Pugzlys.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

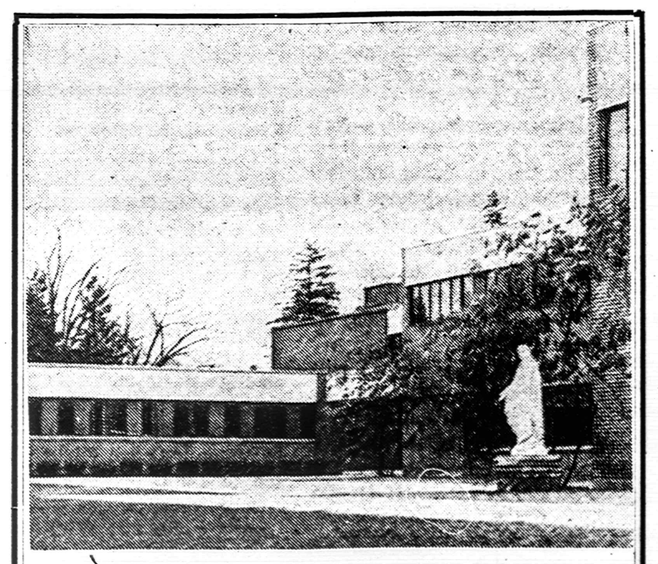

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA MARIANAPOLYJE

Thompson, Connecticut

1970 m. liepos 4 d.

DIENOS PROGRAMA

11:00 Iškilmingas šv. mišias aukoja ir pamokslą sako kun. Alfonsas Volungis, Aušros Vartų parapijos klebonas, Worcester, Mass. Šv. Mišias gieda šv. Andriejaus parapijos choras, vad. muz. Jonui Beinoriui, New Britain, Conn.

12:00 Pietūs ir įvairios pramogos, meninė programa.

Lietuvių Dienos rengėjai ir Marianapolio Marijonai nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti šioje TRADICINĖJE LIETUVIŲ ŠVENTĖJE. Puiki proga pasinaudoti Dievo palaima — dalyvauti Šv. Mišių aukoje po atviru dangum, išgirsti gražių lietuviškų giesmių ir skambių dainų, laimėti vertingų dovanų, susitikti su draugais ir pažįstamais, bendrai pasilinksminti ir pasigrožėti žavinga Marianapolio vasaros gamta.

LAUKIAME!

IŠ VISUR

— **Connecticut rinkiminėj apygardoj** balsuojant už JAV LB VI tarybos kandidatus balsų surinko: dr. P. Vileišis 425, dr. E. Vaišnienė 290, V. Balčiūnas 220, K. Bagdonas 145, H. Dapkus 88.

— **Dr. Romualdas Kriaučiūnas** JAV ir Kanados mokytojų studijų savaitėje skaitys paskaitą tema "Jaunuolio psichologija".

— **Amerikos Lietuvių Taryba** su latviais ir estais ateinančių metų pradžioje organizuoja konferenciją suderintos informacijos reikalam aptarti ir informacinės veiklos gairėm nustatyti. Informacijos pagyvinimas būtinai reikalingas Pabaltijo kraštų laisvinimo darbui.

— **Baden Badeno mieste,** Vakarų Vokietijoje, gegužio 2-3 įvyko Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos konferencija, kurioje dalyvavo dr. Petras Karvelis ir dr. J. Norkaitis iš Vokietijos, inž. Venckus ir Birutė Venckuvienė iš Prancūzijos, prel. Ladas Tulaba ir Algirdas Žemaitis iš Italijos ir kitų Europos kraštų lietuvių atstovai. Pagrindinę paskaitą konferencijoje skaitė prel. Tulaba tema "Dabartinė padėtis Lietuvoje ir krikščionių pareigos bei laikysena."

— **Lietuvos Steigiamasis Seimas** bus paminėtas Susivienijimo Lietuvių Amerikoj 56-jo seimo metu New Yorke birželio 22.

— **Česlovas Gedgaudas,** iš Santa Monica, Calif., Vilties spaustuvei atidavė rinkti savo knygos "Mūsų praeities beieškant" rankraštį su dokumentų fotokopijomis.

— **Ralph T. Smith,** JAV senatorius iš Illinois, atsiuntė JAV LB centro valdybos pirm. inž. B. Nainiui raštą, kuriame nurodo kokių žygių senatorius imasi dėl siuntiniam muitų sumažinimo ir Ethnic Heritage Studies Center įstatymo projekto priėmimo.

— **Prancškus Yashkas,** Scranton, Pa., vyskupijos kunigas, Šv. Tėvo Pauliaus VI pakeltas į prelatus. Kunigu įšventintas 1945 gegužės 26. Vikaravo įvairiose parapijose, o nuo 1952 tarnauja kapelionu JAV aviacijoje. Yra buvęs Korėjoje, Maroke, Japonijoje ir Ispanijoj. Nuo š.m. liepos mėn. perims JAV aviacijos kapeliono pavaduotojo pareigas Tokyo mieste.

— **Anatolijaus Kairio** drama "Palikimas" aprašoma "Books Abroad" naujausiame numeryje. Pažymėta, kad Kairys daugiau stiliumi ir struktūra primenąs Vakarų teatrą, tačiau savo turiniu yra gana tradiciškai patriotiškas. Šio mūsų autoriaus dramą "Diagnozę" išspausdino vėliausias latvių žurnalas "Treji Varti".

— **Kun. V. Stanevičių,** iki šiol buvusį Detroito Šv. Antano ir Šv. Petro parapijų administratorių, iškėlus į amerikiečių parapiją, arkivyskupija Šv. Antano p-jos administratorium paskyrė dabartinį pagelbininką kun. Kazimierą Simaitį, o Šv. Petro parapijos administratorium paskirtas iki šiol ėjęs pagelbininko pareigas kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

— **Dail. Leono Urbono,** atvykusio iš Australijos, darbų paroda ir kartu informacinė paskaita su skaidrėmis numatyta birželio 27-28 Hamiltone.

— **Dr. Juozas Girnius,** žinomas filosofas, keleto knygų ir daugelio straipsnių autorius, ilgametis Liet. Enciklopedijos ir "Aidų" žurnalo redaktorius, dalyvaus akademikų skautų studijų ir poilsio savaitėje Dainavoje ir skaitys paskaitą apie mūsų jaunimo tautinius bei visuomeninius idealus. Stovykla prasidės birželio 13.

POSĖDŽIAVO PASAULIO LIET. BENDRUOMENĖS V-BA

Dėmesys kreipiamas į jaunimo kongresą

Gegužės 23 Clevelande, J. Mikonio East Shore Realty įstaigos patalpose įvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pilnaties posėdis.

Posėdyje dalyvavo

Jame dalyvavo visi valdybos nariai: pirmininkas Stasys Barzdukas, vykd. vicepirm. dr. Ant. Butkus, sekr. Ant. Gailiušis, vicepirmininkai — dr. H. Brazaitis, Al. Laikūnas, M. Lenkauskienė, dr. V. Majauskas, dr. A. Nasvytis (Kultūros Tarybos pirmininkas) ir Ant. Rinkūnas (Švietimo Tarybos pirm-kas).

Posėdžiauta 7 val.

Posėdis truko septynias valandas, nes valdybos visumai posėdžiaujant kas keli mėnesiai, savaime susirenka eilė svarstytinų ir spręstinų klausimų.

Patvirtinti jaunimo sekcijos nariai

Jaunimo vicepirm-kei M. Lenkauskienei pristačius, patvirtinta PLB jaunimo sekcijos nariai: Gediminas Breichmanas, Jūratė Čeponkutė, Marija Gailiušytė, Augustas Idzelis, Antanas Kalvaitis, Audronė Kubiliūtė, Dalia Orintaitė ir Romas Sakadolskis. Pagal statutą, šiai sekcijai pirmininkauja jaunimo vicepirmininkė M. Lenkauskienė. Sekcijos narius angažuodama, ji kreipėsi į juos kaip į paskirus asmenis, neieškodama ryšio su jų ideologiniais jaunimo organizacijų vadovybėmis.

Dėmesys II-jam jaunimo kongresui

Šiame posėdyje didžiausias dėmesys buvo nukreiptas į antrojo pasaulio jaunimo kongreso paruošiamuosius darbus.

Kongresas, rengiamas 1972 metais, tačiau iki šiolei yra įvykęs ne vienas siauresnio ar platesnio masto pasitarimas, siekiant sklandesnio ir našesnio darbo, kada prasidės tikroji kongreso ruoša.

Vienas tokių pasitarimų įvyko gegužės 16-17 Clevelande. Dalyvavo didžiųjų mūsų jaunimo organizacijų atstovai ir sutarė visą eilė pasiūlymų bei pageidavimų PLB valdybai, šio kongreso sumanytojai ir pagrindinei globotojai.

Sudaromas jaunimo kongreso komitetas

Posėdyje visiems jaunimo pasiūlymams bei pageidavimams aptarti laiko nesigailėta. Juos referavo dr. Ant. Butkus. Išvadoje numatyta, kad iki š.m. spalio 1 būtų sudarytas kongreso komitetas, į kurį savo atstovus deleguos jaunimo organizacijos ir JAV bei Kanados LB.

Komiteto būstinė jaunimo atstovai numatė Chicagą. PLB savo ruožtu iki to laiko numato kongreso finansavimo galimybes: paruošia sąmatą, atskaitomybės taisykles, galimus pajamų šaltinius ir t.t.

Santykiai su Vliku

Tolimesnėje posėdžio eigoje pasisakyta už palikimą santykių su Vliku tokių, kokie dabar yra, nesistengiant siųsti PLB atstovų į Vliko seimą, kaip tai siūloma Vliko statuto keitimo komisijos projekte, apie kurį painformavo PLB ryšininkas, deleguotas prie Vliko.

Pageidauta, kad Vliko atstovai pagal vietos krašto sąlygas ir galimybes, vykdydami savo uždavinius, turėtų bendrauti su atitinkamų kraštų Bendruomenės valdybomis.

Spaudos ir radijo vedėjų pasitarimas

Porą kartų Tabor Farmoje yra įvykę PLB ir spaudos bei radijo programų vedėjų pasitarimai. Šį rudenį numatytas toks trečiasis susitikimas, Jis šaukiamas ten pat rugsėjo 19-20.

Planuojama, kad šiame bendruomenės spaudos radijo suvažiavime, be bendruomeninių aktualijų bei informacijų, būtų sudaryta sąlygos spaudos ir radijo žmonėms aptarti savo specifines problemas atskirai. Tuo būdu šis suvažiavimas turėtų būti abipusiškai naudingas.

Paminėti Steigiamąjį Seimą

Šiais metais suejo 50 metų nuo Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmojo posėdžio. Gyvieji to Seimo nariai sukakties proga išleido atitinkamą atsišaukimą viešumai.

PLB valdyba šią sukaktį didžiai vertina ir, Steigiamojo Seimo reikšmę pabrėždama, kreipiasi į mūsų visuomenę atskiru atsišaukimu.

Pakeitimų projektai

Posėdį baigiant, sutarta galutinai paruoštą PLB konstitucijos keitimo projektą netrukus pateikti balsavimui korespondenciniu būdu, peržiūrėti ir reikalui esant keisti bei papildyti PLB darbo statutą, išklausyta paskirų veiklos šakų pranešimų ir atlikta eilė technikinių formalumų, sutarus kitą panašų PLB posėdį šaukti šių metų atostogų metui pasibaigus.

HARTFORD, CONN.

Nauja L. B. apygardos v-ba

L.B. Hartfordo apygardos suvažiavimas 1970-1971 metam išrinko naują valdybą: Vilius Bražėnas — pirmininkas, inž. Valerijonas Balčiūnas — vicepirmininkas ir atstovas politiniam reikalam, Zita Dapkienė — protokolų sekretorė, Eda Bražėnienė — korespondencijos sekr., Antanas Gruzdys — iždininkas, Pranas Gaižutis — atstovas švietimo ir kultūros reikalam, Algimantas Žemaitis — atstovas jaunimo reikalam, Algimantas Dragūnevičius — atstovas informacijai ir Juozas Valiušaitis — narys.

Aido ir Vilties koncertas

Gegužės 9 L.A.P. klubo didžiojoje salėje Aido choras surengė didžiulį koncertą, kuriame dainavo ne tik Aidas, bet ir Philadelphijos Viltis. Buvo malonu ir miela pasiklausyti tokio didingo jungtinio choro. O jau žmonių! Tur būt ši salė seniai jų tiek bematė.

Koncertą atidarė Aido choro valdybos narys dr. Izidorius Alis. Pažymėjo, kad choras yra dainavęs dainų šventėje Chicagoje, giedojęs Lietuvių koplyčios atidaryme Washingtone. Dabar ruošiasi kitom išvykom. Be to, dar norima surengti religinį koncertą Hartforde. Išreiškė padėką tiem, kurie per 20 metų šiame chore dainavo: dirigentui Jurgiui Petkaičiui, Jonui Kodžiui, Vaclovui Nenortui, Algimantui Dragūnevičiui, Matui Palubinskui ir Kostui Jurkevičiui. Ta proga Elzbieta Šerkšnienė jiem prisegė po gėlę.

Koncertui vadovavo Zita Dapkienė, pradžioje pasakydama gražią kalbą apie lietuviškos dainos reikšmę.

Aido choras, diriguojamas Jurgio Petkaičio, padainavo šias dainas: "Siaurės pašvaistė" — Stepo Sodeikos, "Yra šalis" — Konrado Kavecko (solo dainavo Elzbieta Šerkšnienė ir Jonas Kodis), "Atsisveikinimas su giria" — Stasio Šimkaus, "Lietuva" — Vytauto Juozapaičio, "Garsus mūsų Vilnius" — P. Tamuliūno. Solo dainavo E. Šerkšnienė ir dr. Izidorius Alis.

Philadelphijos Vilties choras, diriguojamas Leono Kaulinio, padainavo šias dainas: "Vilties daina" — Anelės Kaulinytės (žodžiai Balio Raugo), "Oi, kad išauštų" — Juozo Žilevičiaus, "Jaunystės maršas — Juozo Stankūno (žodžiai Jono Aisčio).

Vilties choras atliko ir kantatą "Lietuvos šviesos keliu"— Broniaus Budriūno (žodžiai Bernardo Barzdžionio).

Solo dainavo Vytautas Matonis.

Ona Pliuškonienė ir Ona Šalčiūnienė padainavo duetą "Aukštas kalnas" — St. Navicko (žodžiai Čiurlionienės).

Pabaigai Aidas ir Viltis padainavo šias dainas: "Pasveikinimo choras" — Vytauto Klovos, "Oi, toli, toli"— St. Gailevičiaus, "Einu per kiemą" — liaudies daina, harmonizuota Br. Jonušo, "Pradės aušrelė aušti" — liaudies daina, muz. Br. Budriūno, "Kur giria žaliuoja" — J. Gudavičiaus. Dirigavo Jurgis Petkaitis.

Koncerto akompaniatorė buvo Anelė Kaulinytė.

Pranešėja deklamatorė buvo Virginija Karaliūtė-Majauskienė.

Tiek atskiriem, tiek jungtiniam choram publika nepagailėjo plojimų.

Po koncerto philadelphiečiai prie atskiro stalo buvo pavaišinti, o prie kitų stalų publika vaišinosi iš gausaus bufeto atsineštais valgiais.

Puikiam Ed. Radionovo orkestrui grojant, šokiai tęsėsi iki vėlyvos nakties.

Džiugu, kad koncerte buvo daug jaunimo.

Įsisteigė grabnešių draugija

Gegužės 10 L.A.P. klubo patalpose Stasio Šrupšo iniciatyva buvo sušauktas susirinkimas (daugiausia pensininkų), kuriame buvo įsteigta Grabnešių D-ja. Į valdybą išrinkti: Stasys Šrupšas — pirmininku, Juozas Leonaitis — vicepirmininku.

Draugijos tikslas — pagelbėti savo nariam mirties atveju, vadinasi, panešėti grabą, mirus šios draugijos nariui ar jo žmonai.

Tai gražus sumanymas. Kitos organizacijos tokių dalykų savo nuostatuose neturi. Kai kurios tų pareigų atsisakė.

Būtų gera, kad į šią draugiją stotų ir jauni žmonės. Iniciatoriai turėtų jaunimą patraukti, o jaunimas kviečiamas neturėtų atsisakyti, nes tai garbingas darbas — tai pagarba ir meilė artimui.

Šiuo reikalu suinteresuoti prašomi kreiptis į pirmininką Stasį Šrupšą, 538 Broad St., Hartford, Conn., tel. 249-0459.

Jonas Bernotas

LB Hartfordo, Conn. apygardos suvažiavimo dalyviai. Centre viduryje buvęs apygardos pirm. inž. Valerijonas Balčiūnas, sekretorė Zita Dapkienė, centro Taybos pirm. dr. Petras Vileišis. Foto A. Jaro

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

—•—

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

TOKIE ŽMONĖS DAŽNAI NUKENČIA

1967 metų rudenį mano žmoną ištiko baisi nelaimė. Eidama per gatvę, ji buvo automobilio taip rimtai sužeista, kad pasiliks invalidė visą gyvenimą.

Dar jai tebesant ligoninėj, atėjo pas mus draudimo bendrovės vyriausias agentas, aplankė ir žmoną, pasikalbėjo labai nuoširdžiai su manim ir atrodė labai mus užjaučiąs. Jis paklausė mane ir žmoną, ar turime advokatą. Mes jam pasakėm, kad neturime, bet, kad tur būt teks paimti. Jis mus užtikrino, kad jie darys viską, ką gali, mum pagelbėti ir liepė jiem nusiųsti ligoninės ir daktarų sąskaitas.

Žmonai grįžus namo, aš vėl susisiekiau su jais. Kalbėjome dėl piniginių reikalų. Jie man pasiūlė tam tikrą sumą. Kai aš pasakiau, kad tai visai neatlygina mum už turėtus nuostolius, baimę ir rūpestį, jis, tas agentas, man pasakė, kad reikia palaukti, ką daktarai sakys, dėl žmonos sveikatos. Girdi, tada daugiau žinosime apie jos sveikatos stovį ir galėsime vėl kalbėtis.

Taip prabėgo mėnuo po mėnesio. Draudimo bendrovė siūlė vienu kitu šimtu daugiau, bet vis man atrodė, kad labai mažai. Kaimynai patarė kreiptis į advokatą. Nuėjau, papasakojau jam, kas ir kaip atsitiko, ir sakau, kad čia yra tikras reikalas, jokio klausimo nėra, kad žmona buvo sunkiai sužeista ne dėl savo kaltės. Jis man pradėjo pasakoti, kad, girdi, tai buvusi ir žmonos kaltė, kad draudimo bendrovė nenorėsianti. Sakau, jie jau man siūlė tiek ir tiek. Sako, tai imk, ko neimi. Klausiu, kiek man jis gali gauti ir kiek pats iš to norės. Kai jis man pasakė, kad negali garantuoti sumos ir kiek jam reikės sumokėti, nutariau, kad jis iš manęs tyčiojasi, ir pasiunčiau jį po velnių. Tariaus vėl betarpiškai.

Žmona vis tebėra daktarų priežiūroje. Iki šiol mūsų pačių draudimas apmokėjo visas sąskaitas. Nors ana draudimo bendrovė ir siūlė jas apmokėti, bet nenorėjome, kad ji atskaitytų tas sumas nuo mum priklausančios galutinės sumos.

Prieš praeitas Kalėdas jau vienu metu atrodė, kad lyg ir susitarsime, o po Kalėdų jau vėl jis nesutiko. Man skambinant, atsisakė su manim kalbėti: tai jo nėra, tai jis prie kito telefono. Šių metų pradžioje, sausio mėnesį, jie man pranešė, kad sutinka apmokėti visas sąskaitas, bet daugiau mum pinigų neduos, nes, girdi, paaiškėjo, kad žmona buvo kalta dėl įvykusios nelaimės.

Nubėgau pas advokatą, ne pas tą, pas kurį anksčiau buvau, bet pas kitą. Tas, mane išklausęs, numojo ranka. Sako, pervėlu. Jau dabar į teismą jų negalima paduoti, jau po laiko. Manniau, kad turėsiu širdies smūgį ten pat, vietoje.

Aš esu pensininkas, su invalide žmona. Jie mane mulkino per dvejus metus. Per dantis mane traukia ir juokiasi iš foreignerio (svetimšalio). Susigyvenęs su ta mintimi, kad jie mane apgavo ir išdurnino, aš nueisiu į tą draudimo bendrovę ir tą agentą užmušiu. Kas man liko gyvenime? Ar šiaip, ar taip, gyvenimo nebėra.

Buvau nuėjęs į policiją ir pas district attorney, bet jie visi manęs kratos iir durnium laiko. Ar yra kas, ką Tamsta man patartumei daryti? Ar yra vieta į kurią aš galėčiau kreiptis šitokiu nelemtu reikalu? Tikiuosi, kad bent Tamsta mus atjausi tokioj didelėj nelaimėj mūsų gyvenimo prieblandoje.

Darbininko skaitytojai,
Massachusetts

Atsakymas

Mane dažnai stebina kai kurių žmonių pasitikėjimas savo sumanumu bet kurioj srity. Jie mano, kad jie yra geriausi daktarai ir gali patys gydyti savo ligas bei negalavimus; jie taip pat mano, kad patys gali apginti savo reikalus ir bylas be advokatų, ir panašiai. Tokie žmonės dažnai nukenčia nuo tokio perdėto pasitikėjimo savo "gabumu" ir "apsukrumu". Jie mano, kad jie yra labai protingi, kad "išvengia išlaidų" ir kad jiem nereikia užmokėti už daktaro arba advokato jiem atliekamas paslaugas. Tuo tarpu jie patys apsigauna dėl savo didelio godumo.

Jei Tamsta nebūtum "pasiuntęs po velnių" savo advokato, Tamsta būtum gavęs pinigus ir nebūtum atsidūręs savo dabartinėj bėdoj. 1969 metų rudenį (nežinau, kurį mėnesį nelaimė įvyko) Tamstos byloj pasibaigė vadinamasis "statute of limitations", t. y. terminas, per kurį leidžiama pateikt ieškinį tokios rūšies byloje. Dabar ieškinio Tamsta nebepateiksi.

Vienintelė išeitis — traukti draudimo bendrovę atsakomybėn, jei **gali įrodyti,** kad jie "vilkino" reikalą, specialiai **tikėdamiesi,** kad tas terminas bus praleistas. Tai bus labai sunkiai įrodoma, nes draudimo bendrovės agentas liudys, kad derybos vyko normaliu ir įprastu būdu ir kad ne jie, bet Tamsta buvai nesukalbamas.

Tamstos teisinė padėtis yra dabar kebli ir nepavydėtina. Dabar turi nukentėti dėl savo užsispyrimo pačiam vesti reikalą, apie kurį nieko nenusimanai.

— **Berniukų stovykla** atostogų krašte — Kennebunkporte, Maine, šiemet vyks nuo birželio 26 iki rugpiūčio 21. Galima rezervuoti sau norimą laiką tame laikotarpy. Dėl smulkesnių informacijų ir registracijos kreiptis adresu: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. (207) 967-2011.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Kipras Petrauskas dainuoja: Saulelė raudona, Prapuoliau, motule, Du broliukai kunigai, Ant marių krantelio, Oi kas sodai do sodeliai, Tris dienas, tris naktis, Dul dul dūdelė, Metų dvidešimt turįs. Operų arijos: The Jewess, Eugene Onegin, The Queen of Spades (Tchaikovsky), La Traviata ir Rigoletto (Verdi), Tosca (Puccini). Mono, galima groti ir stereo, kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c.

Elzbieta Kardelienė dainuoja: Kur prapuolė tas kelelis, Kad aš našlaitėlė, Lopšinė, Keturi vėjai, Mėlyni varpeliai, Oi nėra niekur, Tėvas su močiute savo, Žalioj girelėj, Pienė, Nepykstu ne, Lopšinė ir Pakelkime taurę iš op. "Traviata" (duetas su K. Petrausku). Mono, galima groti ir stereo, kaina 6 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijoje.

Čiurlionis, L.T.M. Ansamblio "Čiurlionis" įdainuota: Sanctus, Miegelio noriu, Eičiau klausti, Piemenaitės raliavimas, Noriu miego, Nuvažiav' tėvelis, Vėjo dukra, Jau žirgelis pabalnotas, Pavasaris, Širdgėlos daina, Žiema, Aušružėlė, Mergužėle mano, Piovėjas, Dainų dainelės, Kur lygios, lygios lankos, Dziedukas, Aviža prašė, Iškasiu šulnelį, Burtai, Oi kad išauštų, Gersim, broliai, uliavosim, Oi dariau, dariau lyseles, Papartėlis, Naktis prie Nemuno, Laivinė, Kūlikų daina ir Pasėjau lineli. Albumas iš dviejų mono plokštelių, galima groti ir stereo. Kaina 10 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žaliuoja, Kurteliai sulojo, Pavasario rytas, Berneli mūsų, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Aidutės Dainuoja, Alice Stephens mergaičių choras įdainavo: Motinėlei, Pasvartyk, antele, Augin močiutė dukrelę, Eina garsas nuo rubežiaus, Aš augau pas tėveli, Plaukia Nemunėlis, Vai nedvelk, vėjeli, Mėlynasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė. Vytury, Tango nokturnas, Rid-rito, Aguonėlė, Pasivaikščiojimas ir Agnes daina. Stereo galima groti ir mono, 4.50 dol.

Tykus buvo vakarėlis. —Naujai išleista ilgo grojimo lietuvių dainų ir šokių muzikos plokštelė, kurioje įgrota: Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Šiū naktely, Kas bernelio sumislyta, Oi laukiau, Bernužėli nesvoliok, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Septynias mergaites sutikau, Rozeta ir Džiaugtis jaunyste. Dainuoja solistai, vyrų kvartetas. Muzika — tautiniai instrumentai ir orkestras. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Lituania orkestras. Padainuota: Alma Mater, Linų laukai tavo akyse, Širdyj jauni, Ugnies bučkis, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai...ai.. valsas, Daugiau nesišypsosiu, Sudiev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Šokam tvistą, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svajonė, Nusižiūrėjau mergužėlę, Neišeik, neišeik tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laikykis, kolega, Tėvynės laukuose. Albumas iš dviejų plokštelių. Stereo 8.50 dol.

Grojame Jums, L.S.T. Korp. Neo-Lithuania, grojant orkestrui, įdainuotaz; Spaudos baliaus valsas, Tau tiktai tau (tango), Oi, sudieu, sudieu (valsas), Vieversys (tango), Bybabalula (liet. tvistas). Orkestrui vadovauja A. Modestas, dainuoja A. Gasparaitis, žodžiai B. Augustinavičiūtės ir kitų. Kaina 7 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kačiukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčių karalienė. Antroji laida skirta vaikam, kaina 5 dol.

Antrieji Žirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kęstutį. Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolios. Graži dovana vaikučiams. Stereo, galima groti ir mono, kaina 5 dol.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempužienė. Stuttgart simfonijos orkestrui muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitudes, dainuoja sol. A. Stempužienė su Stuttgarto simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestui diriguoja. Stereo 6 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eikš, draugužė, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Marijošius, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Šešplaukis. Įskaityta: Be motinos, Gyvenimas, Gimtasis sodžius, Svetur, Jaunystė, Pabudau, Joninės, Daina be laukų, Po tėvelio kepure, Metai, Kraštas, Nemarioji legenda, Vakaras, Į Nemuną, Pūgos, Žmogus, kuris gyveno, Brolis ir sesuo, Trečioji žaizda, Ryto čiulbėjimas ir k. Mono, kaina 5 dol.

A. Šabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — fokstrotas, Pasakykite mergelei —tango, Sunku gyventi — valsas, Pasakė — tango, Varpų daina — tango, Mano svajonė — valsas, Neliūdėk, motule — tango, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėlė — valsas, Mariu-Marytė — valsas, Senjorita — valsas ir Saulėta diena—valsas. Mono kaina 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių-dainų rinkinys. Anūkų, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtinių, Sekminių ir Gardus alutis valsai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kaina 5 dol.

Aldona Stempužis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix) (Orfeo —Glueck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia— Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kaina 6 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Daunoras įdainavo: Žaliojoj lankelėj, Augau aš pas tėveli, Pamylėjau vakar. Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunojėlio, Žaliam beržė, Jau saulutė leidos, Trakų pilis, arijos iš Rossini "Sevilijos kirpėjas", Verdi — "Nabucco" ir "Don Carlos", Beethoven — daina "In questa tomba obscura" ir Meler - "Gimtinė". Palyda simfonijos orkestro. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Šios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N Y. 11221. (Siuntimui pridedama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

KUN. A. JANSONIS ŠVENČIA SIDABRINĘ SUKAKTĮ

Kiekvieną sukaktis turi savo prasmę, bet ypatingai reikšminga yra Kristaus vynuogyno darbininko sukaktis. Kunigas, dirbdamas Kristaus vynuogyne, vienaip ar kitaip turi daug kur savęs atsižadėti, nes turi rūpintis žmonių sielų išganymu. Todėl ir kunigiškoji sukaktis savo reikšme išsiskiria iš visų kitų sukakčių.

Kun. Alfonsas B. Jansonis yra gimęs 1919 birželio 28 So. Bostone. Jis lankė šias mokyklas: Thomas N. Hart School, Boston College High School, Marianapolis Junior College in Connecticut, Boston College ir St. John's Seminary Brightone. Į kunigus jis buvo įšventintas 1945 birželio 29. Įšventinimo apeigas atliko vyskupas (dabartinis kardinolas) R. Cushing, Holy Cross katedroje Boston, Mass.

Pirmas mišias atlaikė Šv. Petro bažnyčioje So. Bostone ir tenai kurį laiką darbavosi.

Vėlesni paskyrimai vikaro pareigom buvo šiose parapijose: St. Rocco's Brocktone nuo 1947 iki 1948, St. Michaels Avone nuo 1948 iki 1952, Holy Redeemer E. Boston nuo 1952 iki 1957, St. Joseph Lowell nuo 1957 iki 1964 ir nuo 1964 iki dabar darbuojasi Šv. Jurgio parapijoje Norwoode, Mass.

Bostono arkivyskupijoje įvedus naują tvarką ir sudarius kunigų tarybą — senatą, kun. A. Jansonis buvo paskirtas kaip tarėjas ir ten darbavosi nuo 1966 iki 1968.

Birželio 14 parapiečiai ruošia sukaktuvininkui viešą pagerbimą. Tą dieną 4 val. popiet sukaktuvininkas atlaikys iškilmingas padėkos mišias. Pritaikytą tos dienos progai pamokslą pasakys Rt. Rev. William A. Granville iš Newton, Mass. Bažnytinę muziką tvarkys ir vargonais gros Miss Julia Wilkes, o solo pritaikytus kūrinius atliks Mrs. J. Gallagher.

Po iškilmingų pamaldų parapijos salėje bus vaišės, kurių metu gros Al Stevens orkestras.

Būtų gražu, kad parapiečiai gausiai dalyvautų pamaldose ir vaišėse, tuo išreikšdami savo parapijos vikarui-sukaktuvininkui pagarbą. **P.J.**

Kun. Alfonsas B. Jansonis

Dail. V. Igno kūrinių paroda

HARTFORD, CONN.

Dailininko Vytauto Igno kūrinių paroda įvyks birželio 13-14 Lietuvių Klube, 227 Lawrence Street, Hartford, Conn. Parodos atidarymas bus šeštadienį, birželio 13, 4 val. popiet.

Hartfordo ir kitų Connecticut apylinkių visuomenė turės progos apžiūrėti šio kylančio lietuvio menininko darbus šeštadienį nuo 4 v. iki 10 v.v. arba sekmadienį, birželio 14, nuo 12 v. iki 9 v.v.

Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkė kviečia visus gausiai dalyvauti.

Birželio įvykių minėjimas

Birželio įvykių minėjimas Hartforde įvyks sekmadienį birželio 14 d., 10 val. ryto lietuviškas mišias aukos ir pamokslą pasakys Šv. Trejybės parapijos klebonas kun. Juozas Matutis. Giedos "Aido" choras, vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio. Taip pat dalyvaus skautai ir veteranai su vėliavom.

Minėjimas įvyks 5 v. popiet Lietuvių Klube, 227 Lawrence St. Hartforde. Atitinkamą kalbą pasakys Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apygardos pirmininkas Vilius Bražėnas.

Dabartiniu metu šis energingas visuomenininkas dažnai kalba įvairiom amerikiečių organizacijom, tuo būdu efektingai iškeldamas lietuvių vardą viešumon.

Hartfordo apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti šiame minėjime, o kartu ir aplankyti dailininko Vytauto Igno kūrinių parodą.

WORCESTER, MASS.

Baigė mokslo metus

Gegužės 23 šeštadieninė mokykla baigė mokslo metus.

Į užbaigimą atsilankė Aušros Vartų parapijos klebonas kun. A. Volungis, kun. J. Bakanas, Lietuvių Bendruomenės pirm. P. Stanelis ir mokinių tėveliai.

Mokytoja I. Juodaitienė tarė atidaromąjį žodį ir pakvietė programai vadovauti LB pirm. P. Stanelį, kuris paprašė visus susikaupimo minute pagerbti šios mokyklos įsteigėją, buvusį vedėją ir mokytoją a.a. P. Pauliukonį.

Programos vedėjo pakviestas, žodelį tarė klebonas kun. A. Volungis, skatindamas tėvus daugiau dėmesio kreipti į vaikus, kad jie klausytų tėvų ir gerbtų valdžios ir Bažnyčios įstatymus.

Visi mokiniai atliko dainų ir deklamacijų pynę, kurią paruošė mokytojai — I. Juodaitienė, M. Kurliandskaitė, Ž. Pauliukonytė ir K. Pauliukonis.

Žodį tarė ir kun. J. Bakanas, pasidžiaugdamas, kad visi čia gimę vaikai taip gražiai kalba, dainuoja ir deklamuoja lietuviškai.

Šiais metais mokyklą baigė: Z. Babickaitė, B. Miliauskaitė, L. Pauliukonytė, R. Podolskytė ir R. Gražulytė. Jom diplomus įteikė klebonas kun. A. Volungis. Liet. Bendruomenės vardu sveikino ir kiekvienai po dovanėlę įteikė P. Stanelis.

Sugiedotas Lietuvos himnas.

Po to buvo mamyčių suruošti užkandžiai.

Sąlygos yra geros

Mokykla yra Aušros Vartų parapijoj. Jau eilė metų tos parapijos vienas ar kitas klebonas duoda mokyklai veltui puikias patalpas, o kartais ir finansinę paramą. Dabartinis klebonas kun. A. Volungis taip pat rodo mokyklai didelį palankumą ir skatina tėvus leisti į ją savo vaikus.

Šiais metais mokykloje dirbo vedėjas J. Baškys ir mokytojai I. Juodaitienė, M. Kurliandskaitė, Ž. Pauliukonytė ir K. Pauliukonis. Muzikos dalykuose, atliekant programas, visada talkindavo E. Pauliukonytė. Dainavimo kurį laiką mokė šios parapijos vargonininkas V. Burdulis, bet vėliau iš šių pareigų pasitraukė.

Tenka apgailestauti, kad ne visi tėvai įvertina šį lietuvybės židinį. Mokinių šioje mokykloje galėtų būti daug daugiau. Turime geras ir lengvas sąlygas. Išnaudokime jas, kad kada nors netektų gailėtis.

Džiaugiamės, kad šiais mokslo metais mokykloje mokytojai buvo mūsų jaunieji studentai. Juos mokiniai labai mylėjo. Lauksime jų visų ir ateinančiais mokslo metais. O tėveliam per vasarą reikėtų apsisvarstyti ir nuo ateinančių mokslo metų visiem leisti vaikučius į šeštadieninę mokyklą, užpildant tuščius suolus klasėse.

Šviesus pavyzdys

Šios mokyklos įsteigėjas a.a. Pranas Pauliukonis paliko šviesų pavyzdį, kaip mes turime siekti mokslo. Dar būdamas mažu berniuku, jis vis prašė tėvelį, kad leistų jį mokytis. Tėvui nusibodo nuolatinis prašymas, pagaliau tarė: "Gerai, eik, pats ieškok kur nors ir mokykis". Pranukas dirbo ir mokėsi. Tikras vargo kelias prasidėjo, kada, jam esant 20 m. amžiaus, mirė jo tėvas. Bet Pranukas nepalūžo. Jis dirbo ir ėjo kasdien po keliolika kilometrų į mokyklą. Pagaliau sušlubavo ir jo sveikata.

Per vargą, pasiaukojimą ir pasiryžimą a.a. Pranas pasiekė savo tikslą. Už tai ir savo vaikams dažnai sakydavo: "Mokykitės, nes jūs turite daug geresnes sąlygas, negu aš turėjau." Šiandien iš karsto jis tuos žodžius kartoja mūsų visų vaikam. **J.M.**

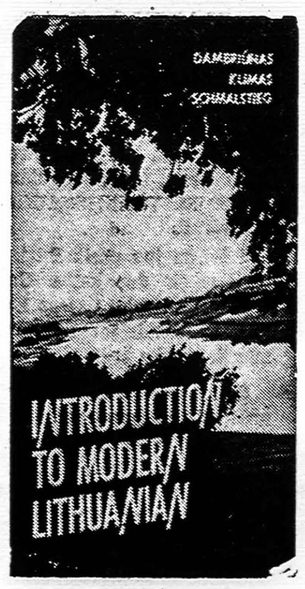

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

SPORTAS

NAUJI SPORTO SEKCIJŲ VADOVAI

Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos centro valdyba gegužės 21 paskelbė naujus kai kurių sporto sekcijų vadovus.

Golfo sekcijos vadovu skiriariamas buvęs Chicagos lietuvių golfo klubo pirmininkas Jonas Baris, 4529 W. 64th Pl., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 582-5939. Prieš tai vadovu buvo Algirdas Rugienius. Naujasis vadovas savo padėjėju pasikvietė Raimundą Korzoną.

Metinės golfo vražybos, komandinės ir individualinės, įvyks rugsėjo mėn. pradžioje prie Toronto, Kan. Tam reikalui sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Herbertas Stepaitis. Kiti komiteto nariai yra Juozas Balsys ir Stasys Kėkštas.

Slidinėjimo sekcijos vadovu paskirtas Vytenis Čiurlionis, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117.

Plaukimo sekcijos vadovas lieka tas pats — Stasys Kėkštas, 47 St. George Rd., Islington, Ont., Canada.

Atstovas prie AAU of USA irgi lieka tas pats — dr. Algirdas Nasvytis, 10823 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio 44106.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Šiluva Žemaičių istorijoj, I-mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol.

Numizmatika, J. K. Kario studija apie Lietuvos ir kt. šalių pinigus, kietais viršeliais, 340 psl., 15 dol.

Pauliaus Augiaus meniškas albumas, didelio formato, 17.50 dol.

Lietuvos Vyčio pėdsakais. Muziko J. Strolios atsiminimai, 176 psl., 2 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 4.50 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškas albumas, didelio formato, 5 dol.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Skaitymai, gramatikos aiškinimai ir žodynėliai. Paruošė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kietais viršeliais, 480 psl. $7.00.
Lithuanian Reader for Self-Instruction, by William R. Schmalstieg and Antanas Klimas. Priedas prie Introduction to Modern Lithuanian. $1.00.
Timeless Lithuania by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. $4.00.
Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Balys. Bibliography. $5.00.
The Balts, by Marija Gimbutas. Ancient Peoples and Places. 286 psl. $7.50.
Cultural Wellsprings of Folktales, by Rev. V. Bagdanavičius. $6.00
Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65, 300 psl., kietais viršeliais. $7.00.
Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Končius. $2.00, kietais $3.00.
The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. $1.25.
Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. $3.00.
Tannenberg, by C. R. Jurgėla. The Battle of Tannenberg. $2.00.
The Refugee, by K. C. Cirtautas. $3.50
Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietais viršeliais. $4.00.
Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. $5.00.
Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Šeiniaus kūriniai $5.00.
Lithuanian Folk Tales. $4.50.
The Herdsman and the Linden Tree. V. Krėvės apsakymai. $4.00.
House Upon the Sand, by J. Gliauda. Romanas. $4.00.
The Ordeal of Assad Pasha, by I. Šeinius. Satyra. $2.00.
Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. $2.00.
The Maker of Gods, by St. Zobarskas. 10 novelių. $3.00.
The Temptation, by V. Krėvė. $3.00.
Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas. Vaikams istorija. $2.00.
The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių - anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietais viršeliais. $3.50.
Popular Lithuanian Recipes, by J. Daužvardis. $2.50
Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. $1.25.
Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers. $5.00.
Lithuania, by V. Augustinas. Albumas iš Lietuvos vaizdų. $6.00.
Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. 50¢.
Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yuknis. 50¢.
English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). $6.00.
Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Sveševičius (ca. 27,000 ž.) $5.00.
Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietais viršeliais. $7.00.
Lithuanian-English & English-Lithuanain kišeninis žodinėlis. $2.00.
Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. $3.00, kietais $4.00.
Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. $5.00.
Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, a novel by Ig. Šeinius $5.00.
Noon at a Country Inn, by A. Vaičiulaitis. $4.00.
Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulatis. $4.00.
The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. $4.00.
The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. $3.50.
Amens in Amber, Leonardo Andriekaus poezija anglų kalba. $3.00.
Eleven Lithuanian Artists in Australia. Kieti virš. Albumo formatas. $6.00.
The Way of the Nation, by J. Juodis (paveikslų albumas). $7.00.
History of Lithuania, by Dr. V. Vaitekūnas. $1.00.
The Battle of Grunwald, an Historical Novel. $3.00.
Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. $4.75.
The Seasons, by K. Donelaitis. $3.00 (kietais $4.00).
Ambarita, by J. Narūnė, pasaka. $1.00.
Sonata of Icarus, by Jurgis Gliauda. $5.00.
Essays in Greek Politics, by R. Sealey. $6.00.
Tundra Tales, Nola M. Zobarskas,ed. 5.00.
The Winnowing Winds, by Bailey. $4.00.
The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. $4.00.
Lithuanians in Canada, by Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila. Kietais viršeliais, 370 psl., kaina 8 dol.
The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. Kaina 1.75 dol.
The Green Oak, by Algirdas Landsbergis, Selected Lithuanian poetry, $5.00
The Green Linden, by A. Landsbergis, Selected Lithuanian Folksongs, $6.00
Mariar. Shrines of Americas, by Titas Narbutas, illustrated $3.50

Lithuania 700 Years, red. A. Geručio	12.00
The Lithuanian Woman, red. B. Novickienės	3.00
Spheric and Linear Laws of Geometry, by A. Stelingis	2.00

Šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama:
DARBININKO ADMINISTRACIJA

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

Production Trainees experience not necessary afternoon shift steady job good fringe benefits paid holidays. Must speak English. Apply in person: Business Supplies of America, Route #1 Monmouth Junction, N.J.

Exp mechanic & attendant nite shift 6pm-10pm 6 nite week must be mature & responsible also day shift — Gomez Service Sta. 2 Hempstead Av Hempstead, L.I. N.Y. 516 IV 6-9743

PORTERS - CLEANERS
for J.F.K. Airport steady job general cleaning good pay nice working conditions all Union benefits — Mohawk Maintenance 366 5th Ave. cor. 35th St. Room 903 — 279-7311

SAMPLEMAKER
Back ground corrugated or folding boxes — Liberal salary profit sharing plan and other fringe benefits good working conditions. Call: 201—623-2155 — EXPRESS CONTAINER 105 Ave. L Newark, N.J.

DISPLAY

Continental Translators if you have language difficulties getting a N.Y. drivers license or changing out of state, call us. All service done in native language. Tel. 212—982-9844

QUEEN CITY CATERERS
Catering For All Occasions
We Supply Everything
1025 Greely Avenue
UNION, N. J.
Call 201—964-1161 — Day;
or 201—752-3254 — Nite

Anywhere in Queens HOUSES or APTS. buyers and tenants waiting call for fast service — MAISON REAL ESTATE — 729-6250

SERVICE

JANIE'S Beauty Shoppe specializing in Permanents. Late nite Wed., Thur. and Fri. — 188 Amherst St., East Orange, N.J. 201— OR 2-9734

VIrginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
— Allen R. Shipley —

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
MIchigan 2-4130

CAPE COD'e
priimu vasarotojus su maistu tik liepos mėn.
Pageidaujama suaugę.
Dėl informacijų skambinti vakarais
(617) 436-2219

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE
AUDRONĖ
87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425
- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 minutės pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarojimui nuo birželio 20 iki rugsėjo mėn. 7 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS — 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124 (telef. 288-5999), o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženklelį klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

aukso spalvos rėmuose, baltas vytis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inčų. Galima užsisakyti paštu prisiunčiant $1.00 už ženklelį — DARBININKO administracija, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašau pratęsti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik $5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka $8.00.

Už kalendorių $.....
Siunčiu už prenumeratą $.....
Spaudai paremti $.....
Siunčiu skolą už ..... m. $.....

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalna ir adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš $175,000,000.
Current dividend 5½% on all accounts.
Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

NEW YORKO NAUJIENOS

Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, gegužės 20 grįžo iš kelionės į Filipinus ir Australiją ir eina pareigas. (E)

Newarko LB apylinkėj VI tarybos rinkimuose balsų surinko: dr. J. Stukas 94, K. Jankūnas 65, K. Šipaila 63, A. Gudonis 40, kun. V. Dabušis 33, A. Trečiokas 25, J. Stankūnas 14, V. Mamaitis 9, P. Puronas 2. Apylinkėj balsavo 177. Prie rinkimų sėkmingo pravedimo daug pasidarbavo rinkiminės komisijos pirmininkas S. Kontrimas.

LB apygardos valdyba yra numačiusi įvykdyti visuotiną lietuvių surašymą N. Y. apygardos ribose. Darbas bus baigtas šių metų rudenį.

Už a.a. kun. Aleksandro Noriaus vėlę pirmųjų metinių proga mišios bus aukojamos pranciškonų koplyčioje Brooklyne birželio 13 d. 9 val. ryto. Velionies artimieji ir jį pažinoję kviečiami dalyvauti ar bent prisiminti maldose. Kun. A. Norius mirė 1969 birželio 12. Palaidotas Great Falls, Montana, kur prieš mirtį gyveno.

Inž. Vytautas Radzivanas, LB New Yorko apygardos narys, birželio 7 išvyko į Australiją. Ten padės vainiką prie mirusio Australijos LB pirm. S. Narušio kapo tarsis kitais LB reikalais. Australijoje išbus porą mėnesių. Iš ten keliaus į Japoniją ir tik rugsėjo mėn. grįš į New Yorką.

Jadvyga Matulaitienė, lietuviškos Maironio mokyklos tautinių šokių mokytoja, N. Y. tautinių šokių grupės vadovė, birželio 14 savaitės atostogų išvyksta į Japoniją.

Rožė Mainelytė atsiuntė Darbininkui sveikinimus iš Hawajų kur praleido atostogas.

Vincas Paulauskas, Amalgamated Clothing Workers of America unijos lietuvių 54 skyriaus pirmininkas, ir jo žmona Elena dalyvavo organizacijos suvažiavime, kuris įvyko gegužės 25-29 Atlantic City, N. J.

NAKTINĖ ADORACIJA IŠVEŽTIEM PRISIMINTI

Birželio 12, penktadienio vakarą, 9 v. Maspetho lietuvių Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje prasidės naktinė adoracija prisiminti išvežtiem iš Lietuvos į Sibirą. 9 v. lauke gatvėmis bus eisena su žvakėmis, garsiai kalbant rožančių. 11 v. bus lietuviška valandė: mišios, pamokslas, giesmės. Adoracija baigsis šeštadienio ryte 5 v. mišiomis.

New Yorko lietuvių visuomenė turėtų atkreipti dėmesį į lietuvišką valandą ir kuo gausiau dalyvauti. Nepamirškime savo brolių ir sesių Sibiro tremtinių, lietuvių tautos kančių.

Queens LB apylinkės metinis susirinkimas kviečiamas birželio 14 d. 3 v. popiet A. ir A. Ošlapų namuose, 80-15 Cowles Court, Rego Park, N. Y. Susirinkimo vieta pasiekiama iš Richmond Hill, Woodhaven autobusais Woodhaveno bulvaru iki 63 Drive, paskui skersai bulvaro Penelope Ave. 6 blokeliai iki Dry Harbor Rd. Ten pasukti kairėn ir Cowles Ct. Iš kitų vietų galima naudoti 8 Ave. traukinį IND local ir išlipti 63 Drive, iš ten važiuoti autobusu Nr. Q 38 ir išlipti prie Dry Harbor Rd.

Valdyba maloniai kviečia visus apylinkės lietuvius ir nenarius atsilankyti į šį susirinkimą. Susirinkime bus valdybos, kontrolės komisijos pranešimai ir naujai kadencijai valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai. Kultūrinė valandėlė su P. Jurkaus paskaita apie lietuvių meną už Lietuvos ribų. Kavutė, pabendravimas.

Dail. A. Galdiko 40 laiškų išleidžia dail. V. K. Jonynas. Laiškai iš Freiburgo ir Paryžiaus periodo, visi rašyti V. K. Jonynui, bus pailiustruoti velionies dailininko kūriniais iš to periodo ir V. K. Jonyno pieštu portretu.

Dail. V. K. Jonynas birželio 15 išvyksta į Romą, kur atbaigs kankinių koplyčios dekoravimo darbus. Anksčiau buvo pasiųstos visos skulptūros tiesiai į Vatikaną. Beliko tik atbaigiamieji darbai. Italijon vežas dar 5 skulptūras, kurias ten norės atliedinti bronzoj. Į N. Y. grįš tik liepos gale.

NEWARK, N. J.

Švč. Trejybės parapijos metinis piknikas bus birželio 21 d. parapijos salėje ir kieme. Pradžia 2 v. popiet. Bus taip pat ir šokiai. Kas norėtų įteikti kokias dovanas, prašom jas atnešti į kleboniją arba įteikti parapijos komiteto nariam.

Klebonas kun. J. Scharnus ir kun. P. Totoraitis kviečia visus atsilankyti į šį parapijos pikniką, kur galėsite susitikti savo bičiulius. Pelnas skiriamas parapijos statybos fondui. **F.V.**

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužę, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilų daina, Aš bijau pasakyt, Šventė, Aguonelės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradalgiuose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoj.

Gegužio "Aidai"

Straipsniai: Pranas Pauliukonis — Lietuvos valstybei pagrindus tiesiant; dr. Kazys Grinius — Steigiamojo seimo metai; Vladas Jakubėnas — G. Verdi "Likimo galia"; Kartų skirtumai mūsų išeivijoj — anketinis simpoziumas (R. Kriaučiūnas, S. Barzdukas, M. Drunga, J. Gaila, I. Gražytė, L. Grinius, S. Yla, G. Kijauskas, V. Kolyčius, A. Liulevičienė, L. Milukienė, A. Namikienė, A. Norvilas, A. Pakalniškis, Jr., A. Puteris, A. Saulaitis, A. Sužiedėlis, J. Šoliūnas).

Iš grožinės literatūros: Kazys Bradūnas — Eilėraščiai.

Apžvalgoje: Albertas Zubras — Studijų dienos Australijoje; L. Yrv. — Vaclovas Ratas; A. Paškus — Vedybiniai miražai; Mūsų buityje.

Recenzijos: Alaušius — Iš Lietuvos išleistų knygų.

Viršelio 1 psl. — V. Ratas: Juoda ir pilka (metalo grafika, (1968), 4 psl. — M. Stankūnienė: Prie vandens (medžio raižinys). Šis numeris iliustruotas V. Rato grafikos darbų nuotraukomis, darytomis H. Šalkausko, ir M. Stankūnienės grafikos darbų nuotraukomis, darytomis V. Noreikos.

Aidus leidžia lietuviai pranciškonai; redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, O. F.M., 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido saulužėlė, Šienelis ralio, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gęsta laužai, Šėriau šėriau, Vėjavaikis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji Prie laužo, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Žaliasis potvynis, Grįžtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Cypress Hills sekcijoj parduodamas 3 šeimų mūrinis namas (attached). Netoli Jamaica traukinio stoties, prie katalikų bažnyčios, mokyklos ir krautuvių, lietuvių kaimynystėj. Kaina labai prieinama, apie 20 tūkstančių. Tel. skambinti (516) 536-4484.

Richmond Hill rajone išnuomojamas 2½ kambarių butas su baldais. Pageidaujama pusamžė moteris. Butas prie gero susisiekimo. Skambinti telefonu 523-8798.

Naujieji Maspetho lietuvių parapijos vargonai, kurie šventinami šį sekmadienį, birželio 14 d. 3:30 v. popiet. Ta proga bus religinės muzikos koncertas. Vargonais solo gros Jonas Žukas, buvęs Kauno konservatorijos vargonų klasės profesorius. Taip pat giedos ir parapijos choras, vadovaujamas V. Kerbelio. Nuotraukoje J. Žukas prie vargonų.
Nuotr. R. Kisieliaus

POSĖDŽIAVO RELIGINĖ ŠALPA

Liet. Kat. Religinės Šalpos metinis posėdis buvo birželio 2 Angelų Karalienės parapijos klebonijoje. Dalyvavo vysk. V. Brizgys ir direktoriai bei Šalpos nariai. Aptarti svarbesnieji reikalai.

Išrinkta pusė naujos direktorių tarybos. Naujai išrinkti arba perrinkti: vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, kun. J. Aleksiūnas, kun. M. Čyvas, kun. J. Jančius, prel. V. Balčiūnas, kun. D. Pocius. Iš senosios tarybos liko: Tėv. Petras Baniūnas, O.F.M., vicepirm., kun. A. Kardas — sekr., kun. T. Narbutas, kun. John Jutt — Kunigų Vienybės pirm., vysk. A. Deksnys, kun. E. Abromaitis, kun. J. Matutis, kun. A. Petraitis. Viso taryboje yra 15 dvasiškių.

L. K. Religinė Šalpa drauge su Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija gruodžio mėn. pradžioje rengia bendrą koncertą, kuris skiriamas persekiojamai Bažnyčiai prisimintí. Šiemet metinis koncertas bus gruodžio 6 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Programoje bus parodyti filmai—kaip buvo pašventinta Šiluvos koplyčia Washingtone ir Lietuvos kankinių koplyčia Vatikane. Bus parodyta ir koplyčios, jų dekoracijos. Taip pat bus pagerbti ir visi geradariai, savo auka prisidėję prie šių koplyčių statymo.

KAUNO RABINAS DARBININKE

Gegužės 29 į Darbininko spaudos kioską užėjo tikrai retas svečias — Kauno rabinas Shabse Katz. Užėjo su savo sūnumi Haim, ieškodami lietuviškų knygų. Vaikas nori išmokti lietuviškai.

Teko su juo pasikalbėti. Lietuviškai jis dar kalba. Geriau supranta. Atsako į visus klausimus angliškai, tarpais įterpdamas lietuvišką žodį.

Gimęs jis prie Utenos, Vyžuonose. Tėvas buvo rabinas, vėliau buvo rabinas Utenoje. Ir savo vaikus išleido į mokslus, — du sūnūs buvo rabinai. Vienas buvo Palangos rabinas, o šis, kuris aplankė Darbininko administraciją, buvo rabinas Kaune. Dar gerai atsimena, kur gyveno — Miškų gatvė 19. Ten buvo Levitano ligoninė.

Vokiečių okupacijos metu jis pats buvo suimtas ir išvežtas. Buvo Dachau koncentracijos stovykloje. Jo šeima — žmona ir vaikai — žuvo. Taip pat žuvo jo tėvas ir brolis. Laimingu būdu iš Dachau koncentracijos stovyklos išėjęs, jis greit atkeliavo į Ameriką. Tai buvo prieš 22 metus. Čia jis vėl vedė. Jo sūnus, kokių 15-16 metų berniukas, pamėgęs kalbas. Pats sūnus, bevartydamas Yellow Pages telefonų knygą, susitiko su Darbininko vardu ir tėvą užklausė — kokia čia kalba parašyta. Tėvas tuoj atpažino ir pasakė, kas toji kalba, kad ir jis kadaise mokėjęs. Jaunuolis ėmė tėvą daugiau klausinėti apie kalbą. Taip ir atsidūrė čia. Susigriebė bent kelias knygas apie lietuvių kalbą, jos gramatiką ir k.

Atsisveikinę šį retą svečią, palinkėjom abiem kuo geriausios sėkmės.

Ramiausios atostogos Coxsackie, N. Y., pas Motiejūnus, visiem gerai žinomus brooklyniečius. Yra gražūs sodai, pilni uogų ir vaisių. Galima ramiai praleisti atostogas ar sustoti tik savaitgaliam. Visas pragyvenimas ir maistas savaitei kainuoja tik 50 dol. Maisto produktai švieži iš savo ūkio. Rašyti adresu: Mrs. A. Motiejūnas, 2 North St., Coxsackie, N. Y. 12051. Telef.: (518) 731-8869.

Rabinas Shabse Katz, gimęs Vyžonose, prie Utenos, buvęs rabinu Kaune, su savo sūnum Haim Darbininko administracijoje

Maironio lituanistinė mokykla birželio 6 baigė mokslo metus. Užbaigimo programą atlieka pirmojo skyriaus mokiniai. Kairėje klebonas kun. J. Aleksiūnas, mokyklos globėjas, dešinėje — mokytoja E. Ruzgienė.
Nuotr. R. Kisieliaus

Parengimai New Yorke

Birželio 14, sekmadienį — Ištremtiems į Sibirą lietuviams prisiminti diena — minėjimas prie lietuviško kryžiaus Flushing Parke, Queens, N.Y. Rengia Liet. kryžiaus globos komitetas. Pradžia 12:30, vidurdienį.

Birželio 14, sekmadienį — Viešpaties Atsimainymo lietuvių bažnyčios vargonų šventinimas ir religinis koncertas 3:30 p.p. Maspeth, N.Y.

Birželio 21-24 — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas Commodore viešbutyje, 42 St. Manhattane. Banketas — antradienį, birželio 23.

Spalio 17-18, šeštadienį ir sekmadienį — Dail. Žumbakienės kūrinių paroda.

Spalio 24, šeštadienį — Balfo 100-jo skyriaus vajaus užbaigimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, Maspeth, N.Y.

Gruodžio 6, sekmadienį — Kenčiančiai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti diena. Rengia Liet. Kat. Religinė šalpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonu: 441-9720.

BOSTONO ŽINIOS

Kultūros Klubo paskutiniame šio sezono susirinkime kalbėjo dr. Kazys Almenas. Jis yra fizikos daktaras, rašytojas, parašęs porą knygų, ir taip pat istorijos mėgėjas. Jo paskaitos tema ir buvo istorinė — Istorijos mėgėjo žvilgsnis į 1720-1770 metų tarpą Lietuvos ir Lenkijos valstybėje.

Susirinkime dalyvavo gana daug žmonių. Baigiant pirm. Č. Mickūnas pristatė pirmininką kitiem metam. Juo bus inž. Viktoras Kubilius. Kitus reikiamus valdybos žmones jis pats pasirinks.

Iš lankytojų mokesčio klubo v-ba po 10 dol. paskyrė Draugui, Darbininkui, Dirvai ir Keleiviui. Ši spauda visada paminėjo klubo veiklą.

Praeitų metų klubo valdybą sudarė: pirm. Česlovas Mickūnas, vicepirm. Česlava Aleksonienė, Aldona Navickienė, sekr. Skirmantė Makaitytė, ižd. Mykolas Drunga.

J. Stašaitis iš Dorchester, Mass., siųsdamas už dvejus metus Darbininko prenumeratą, pridėjo ir asmenišką auką 24 dol. spaudos reikalam paremti. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

IŠ ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLOS

Jono Vanagaičio šaulių kuopa Bostone birželio 6-19 dienomis surengė gintaro ir medžio drožinių parodėlę Home Savings Banko lange, 69 Tremont St., Parodėlė surengta birželio tragiškų įvykių minėjimo proga. Kuopa dėkoja A. Puskepalaičiui, Z. Mantautienei, K. Karosienei, A. Liutkonienei, B. Šakenienei, O. Ivaškienei, L. Kiliulienei, S. Račiui, K. Šiminui, S. Urbonui. Jie paskolino daug gintarų ir medžio drožinių.

Birželio 7 kuopa surengė iškylą į Maironio parką Worcester, Mass.

Šaudymo varžybos rengiamos birželio 21 Masapoag Sportsmen's šaudykloje. Gali dalyvauti visi lietuviai. Bus paskirstyta į grupes: senjorų — virš 50 metų, mėgėjų vyrų 21-49 m., mėgėjų moterų grupė, jaunuolių grupė (tik su tėvų leidimu). Laimėtojam skiriamos taurės.

ALGIMANTAS IVAŠKA SKRAIDO

Algimantas Ivaška, tautinių šokių mokytojos Onos Ivaškienės sūnus, priklauso South Shore Flying klubui. Skraidyti pradėjo mokytis prieš metus. Dabar nori gauti "Cross country" leidimą ir turėjo atlikti vienas didesnį skridimą.

Gegužės 31, sekmadienį, vieno motoro dviviečiu lėktuvu "Cessna 150" jis pakilo iš Marshfield, Mass., aerodromo ir nusileido Sanford ir Laconia aerodrome, N. H. Aerodrome jį pasitiko Benzevičių šeima iš Bostono. Iš ten vėl grįžo į Marshfield aerodromą.

Algimantas Ivaška 1954 Bostone baigė kolegiją, studijavo biznio administraciją. Jis daug metų šoko savo motinos Onos Ivaškienės lietuvių tautinių šokių grupėje.

P. Kaminskas

So. Bostone pigiai parduodu namus, nes persikeliu į poilsio namus. 293 D St., South Boston, Mass. 02127. Telef. (617) 269-0336.

Rašomos maš. įv. kalbomis, Radio stereo ir kt., Color TV, Computeriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y., 11731 TEL.: (516) 757-0055.

JAV LIET. BENDRUOMENĖS NEW JERSEY APYGARDA

1970 m. birželio 21, sekmadienį

LITHUANIAN LIBERTY PARK
340 MITCHELL AVE.
LINDEN, N. J.

rengia

NEW JERSEY LIETUVIŲ DIENĄ

Programą atliks mokyklinis jaunimas • šokiams gros J. Stankaičio orkestras • veiks bufetas ir baras • Įėjimo auka — $1.50, jaunimui — 50¢ • Pradžia 1 v. p.p.; šokiai nuo 6 v. vak. • Lietuvių Diena įvyks bet kokiam orui esant.

Automobiliai pastatomi viešame Pensilvanijos geležinkelio stoties sklype — Wood Avenue ir Linden Avenue kampas.